

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 954

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 12 iulie 1968
6 pag. 25 bani

EXERCITIUL MORAL

Cînd și cum se abordează problemele legate de marile idealuri umane? • Consecințele verbalismului exagerat • Toate metodele sînt bune dacă sînt minuite cu pricepere

Structura morală are o pondere deosebită în personalitatea omului. Determinată de toate celelalte laturi ale personalității, ea contribuie la rîndul său la construirea acestora. Există deci întotdeauna, între ele, o relație de ambele sensuri. Dar pentru că structura morală este constituită din atitudini care oglindesc o angajare mult mai înensă, mai personală, cu oameni, lucruri, ambianțe, și pentru că este ternic colorată afectiv, ea stimulează puternic orientarea personalității. De aceea formarea și dezvoltarea acesteia are o foarte importantă semnificație, mai ales în anii adolescenței, ani hotărîtori pentru definirea personalității.

A forma structura morală înseamnă a forma noțiunile morale, conceptele morale, convingerile și principiile morale. Noțiunile, conceptele se formează în condiții relativ ușoare, în cadrul sistemului de instruire care, în întregul său, contribuie la construirea treptată a regulilor și idealurilor morale. Dar asimilarea lor individuală foarte diferentiată, statornicia acestei asimilări și, mai ales, obișnuințele morale presupun ceva mai mult decât elucidarea normelor morale de comportare și conviețuire socială. Pentru formarea convingerilor, a atitudinilor morale statornice și firești nu e suficientă elucidarea teoretică, verbală, lectura cu conținut etic, discuția etică, după cum nu este suficient, în general, să se asigure numai însușirea teoretică, fie oricît de clară, precisă și aprofundată a normelor morale. Fără suportul exercițiului, aceste forme se transformă în dădăceală. La vîrstă caracterizată prin manifestarea personalității, prin

independența firească, impetuoasă, directivă către nou, către neobișnuit, către afirmare cu un cuvînt, verbalismul exagerat, „morală” exclusiv teoretică — poate doar cu excepția formelor artistice foarte izbutite, din care concluzia se extrage indirect, prin mijlocirea unor metafore strălucite — închide orice antenă de legătură cu adultul. Iar dacă fenomenul este înmulțit prin corelația verbalismului din școală cu cel din familie sau din cadrul altor factori educaționali care abuzează de el, și mai ales dacă există discrepanță între cuvinte, fapte și experiența zilnică a elevilor, cuvintele își pierd valoarea, creează o indoaială — din păcate nu de tip cartezian. Trebuie să ținem seama și de faptul că elevii de azi se caracterizează printr-un puternic spirit de observație, printr-un realism pozitiv care îi ajută să constate foarte rapid decalajul de care vorbesc. În timp ce achizițiile pozitive pe planul însușirii noțiunilor și al construirii idealului moral își cer dreptul la viață, la confruntări care înseamnă pentru adolescenți o verificare a noțiunilor etice dobîndite, pentru statornicirea și evoluția pe mai departe a acestora, orice ruptură se trăiește ca o cumplită dezamăgire, demonetizează prestigiul adulților și răstoarnă adeseori tot eșafodajul pe care au fost construite anterior noțiunile și unele convingeri.

Aș vrea să relev cîteva fapte banale, dar foarte uzuale în materie de statornicire a convingerilor morale. Coloana vertebrală a structurii morale o reprezintă atitudinea față de muncă, cu toate trăsăturile pe care le implică: disciplină, simț de răspundere, luptă

pentru calitate, atitudine creatoare. Chiar dacă un întreg colectiv pedagogic construiește cu grijă, la elevi, această atitudine, ei nu și-o vor însuși dacă pe ici pe colo se mai găsește un singur profesor care tolerează la lecțiile sale dezordine, vacarmul, neatenția, activități străine obiectului, consum ne-productiv al energiei, un altul care nu minuește cu pricepere sancțiunea premială sau cea coercitivă, care confundă performanțele minore de memorie, mecanice și suficiente, cu performanțele reale, de gândire etc. În asemenea condiții apare indoaială, lipsa de convingere că munca înseamnă o atitudine complexă, dominantă, că ea ajungă participare efectivă, cu toate forțele, că cere un plus de mobilitate, o depășire de fiecare moment a etapei anterioare. Treptat, prin fisuri cit de mici ale procesului instructiv-educativ se strecoară și deprinderi negative, iar atitudinea morală dominantă față de muncă va fi destul de săracă în conținut, în motivație, în sentimente și acțiuni.

Pentru adolescenți sînt de o însemnătate hotărîtoare problemele legate de adevăr, dreptate, fericire, iubire, eroism prin care respiră marile idealuri ale omului de totdeauna. Unele dintre ele nu fac obiectul expres al disciplinelor din școala de cultură generală. Ele se dezbate, se pun în circulație însă și în școală, mai ales în cadrul orelor de dirigiență, în activitatea organizațiilor de tineret. Deosebit de important este cînd și cum se abordează teoretic și practic aceste mari probleme și, mai ales, dacă ele sînt integrate organic în viața elevului sau sînt adăugate, lipite după un program prestabilit. Nu contest că fiecare pedagog trebuie să aibă un program educațional. Dar în toate verigile lui acest program trebuie să fie proiectat, pornit de la realități, de la un studiu dinamic, elastic al colectivului și al fiecărui elev în parte. Numai atunci vom avea un program adecvat. Or, în general, problemele acestea se rezolvă sporadic, rămînd pe planul discuțiilor, al expunerilor sau al unor modele oferite cu sau fără pricepere. Practic, elucidarea nu are loc în viața curentă. Dar noi nu-i putem deprinde pe viitorii cetățeni să fie fericți în înțelesul

major al cuvîntului, într-o viziune a societății socialiste cu adîncimile ei de umanism, decît exersându-i în obținerea unor bucurii curente pentru lucruri autentice, oricît de mici ar fi ele — rezultate personale la învățatură, acțiuni sociale, activități sportive, festivități firești ale școlii etc. Și nu numai atît. Vom izbui să-i învățăm a fi fericți numai dacă îi vom obișnui să se integreze în bucuriile societății, să participe efectiv la ele, dacă le vom dezvălui frumusețea, valoarea raporturilor dintre oameni, în primul rînd în raporturile dintre ei și în raporturile lor cu profesorii și cu ceilalți adulți. Am menționat aceasta deoarece problema relațiilor umane are o valoare deosebită în structurarea morală a adolescenților. Practica unor relații autentice, încercate de o viziune umanistă înaintată, de respect, exigență, sensibilitate, este un antrenament bun pentru toți elevii și se imprimă firesc, fără măsuri și metode speciale.

Am constatat nu o dată că deși corpul nostru didactic se caracterizează printr-o înțelegere științifică a rolului și funcțiilor colectivelor de elevi în formarea fiecărei personalități, că deși societatea noastră oferă în cea mai mare măsură, prin practica ei de fiecare zi, în toate domeniile, un exemplu edificator, convingător cu privire la rolul marii noastre familii socialiste, la rolul fiecăruia în această familie, la relația dintre fericirea societății și fericirea fiecărui om, la contribuția activității fiecărui la această fericire personală și colectivă, totuși multe clase de elevi, de adolescenți mai ales, nu prezintă ceea ce se cheamă un colectiv în sensul nostru socialist, ci au numai un profil abia schițat și o personalitate ușor conturată prin cîteva grupări izolate, pe care, din păcate, profesorii le asimilează cu amprenta colectivității. Mă gîndesc la acea categorisire a claselor și a elevilor pe care o fac adesea factorii de răspundere ai școlilor împărțind clasele în bune și slabe, disciplinate sau nedisciplinate în întregimea lor, iar elevii în buni, răi și mediocri. Nu neg că la sfîrșitul unei etape se pot desprinde asemenea

Prof. univ. TAMARA DOBRIN

(Continuare în pag. a 4-a)

Avanpremieră

Telescoala

Am susținut cu prea multă căldură necesitatea creării televiziunii școlare pentru a nu scula cu sentimente de satisfacție avanpremiera de duminică trecută, în care a fost inaugurat un ciclu de emisiuni — consultații pentru tinerii ce urmează să se prezinte în sesiunile din august la concursurile de admitere în licee, la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în facultăți.

Consultațiile, inaugurate de interesanta emisiune a conf. univ. Eugen Rusu despre proprietățile polinoamelor și rezolvarea ecuațiilor, vor avea loc atît „în direct”, din sălile de curs și laboratoarele Liceului „Nicolae Bălcescu” din București, cit și din studioul 4 al Televiziunii. Tematică, aprobată de direcția de specialitate din Ministerul Învățămîntului vizează o seamă de probleme de sinteză menite să sistematizeze cunoștințele candidaților și să-i orienteze spre o pregătire temeinică și aprofundată. Astfel, consultațiile la limba și literatura română pentru concursul de admitere în licee vor cuprinde o analiză sintactico-morfologică și probleme literare de sinteză, ca de pildă „Frumușele și bogățiile patriei” oglindite în lecturile studiate, „Eroismul poporului român în lupta pentru libertate și independență țării oglindit în lecturile studiate”, „Aspecte din realitățile noi, socialiste ale patriei prezentate în operele literare”, precum și analiza literară a unor lucrări în proză și versuri. Consultațiile la matematică pentru aceeași categorie de

H. MIRCEA

(Continuare în pag. a 4-a)

Pe Șantierul Național al Tineretului

Al doilea schimb

Freacății caracteristic șantierelor marilor construcții nu i-a lipsit nici un moment exuberanța tinereții. Primelor brigăzi care și-au început activitatea imediat după încheierea cursurilor le-au urmat altele. O permanență a tinereții, o entuziasmului, a muncii dirze și a cîntecului avîntat. Sute și sute de tineri — în marea lor majoritate elevi — au preluat unelele de la colegii lor și pe Valea Jiului, peste Gutin, la Comarnic, la Ciorgirla sau în Insula Mare a Brăilei continuă lupta pentru cucerirea mult rîvnitului drapel de brigadă frunțoasă, cîntîndu-și înălțarea marilor și de biletelor simboluri ale muncii și elanului patriotic al tineretului.

Aici, în această pagină s-a scris cu puțin timp în urmă despre brigăzile nr. 1. Flăcări care le-au alcătuit s-au întors acum acasă. I-am revăzut. Au fețele arse de soare, miinile bătătoare de coada lopeții și a firmăcapului. Le șade bine așa! Sînt aceiași: elevii noștri pe care ne-am obișnuit să-i vedem în bănci, în laborator sau pe terenurile de sport. S-au întors mai puternici, mai maturi. Au încercat cu toții bucuria de a plămădi cu miinile și cu sudoarea frunții lor ceva din patria de miine. Ei au fost părași la fîrăuarea unor edificii noi, au despicat mun-

ții, au durat drumuri, au îndiguit ape. Generația noastră, a profesorilor de azi, a trăit în urmă cu 20 de ani fiorul marilor bălăii de la Agnita-Botorca, Bumbăști-Livezeni, Salva-Vișeu. Parcă elevi eram, sau poate studenți. Faptele de-atunci au intrat în legendă. Inuși titlul de brigadier a devenit un nume legendar. Cine și-ar fi dat seama pe atunci? Cum nici acum nu vine să credem că ceea ce fac elevii noștri de azi e demn de legendă...

Acum, după două decenii, schimbul al doilea a preluat cu nădejde drapelul mîndru care flutură deasupra șantierelor. La Bumbăști-Livezeni elevii din Motru și din Tg. Jiu se înfruntă din nou cu munții; pe șoseaua de la Baia Mare la Sighet liceenii maramureșeni au făcut să răsună codrii Gutinului de cîntecul lor de muncă avîntat; iar pe magistrala București-Pitești, în punctele Ciorgirla și Cădești, elevii bucovineni ca și cei din Fieni, Maroeni, Pucioasa și Tîiu au muncit fără preget, impresionându-i pe cei viștinci.

Schimbul al doilea ne face cinste. Sîntem mîndri de el!

Prof. ANDREI MOLDOVEANU

În acest număr:

- o poartă larg deschisă spre viitor — pag. 2 • Muzica, materie grea? — pag. 3 • Din experiența anului încheiat — pag. 4
- Activitatea organizațiilor sindicale; Testul sociometric — pag. 5

În vreme ce canicula încinge betonul și asfaltul așezărilor urbane, vacanța îi poartă pe elevi în oazele de răcoare, de pitoresc și liniște ale naturii, unde fiecare dintre ei, după preferințe, își dedică timpul unor plăcute și recreative îndeletniciri. Tinerii din fotografia noastră au ales pe scutit.

Ne aflăm în plin sezon de excursii școlare. Ca firele unei imense țesături, itinerarele pe care elevii au pornit la drum, însoțiți de profesorii lor, se întretăie pe toate drumurile țării. Așteptată cu emoție și nerăbdare „aventura” unei lungi călătorii — adeseori prima din viață — cu autocarul, cu trenul, cu vaporul sau, după pilda lui Hogaș, pe jos — îi poartă pe adolescenți prin orașe și sate pînă atunci necunoscute sau știute doar din lecțiile de geografie, pe sub poale de munți, prin păduri, pe fîrurile mării, prin locuri unde ruine străvechi amintesc de eroice momente ale istoriei.

Pentru elevii excursiile sînt un minunat prilej de destindere și desfătare, precum și un prilej de a-și înmulți cunoștințele, de a-și îmbogăți orizontul. Nu întimplător aceste acțiuni prezintă pentru ei una dintre cele mai pasionante îndeletniciri ale zilelor de vacanță. Dar, pentru ca ele să răspundă într-adevăr așteptărilor, se cer îndeplinite cîteva exigențe care privesc condițiile de transport, de cazare și masă.

IN EXCURSIE

Un uriaș mecanism, ale cărui principale articulații se află în birourile inspectoratelor școlare județene, pune în mișcare marile angrenajii la excursii din întreaga țară. Atita vreme cît roțile acestui mecanism funcționează corect, excursiile dispun de baza necesară pentru a se desfășura cu succes.

Un sistem bun, dar care poate fi mai bine aplicat

Actualul sistem de organizare a excursiilor are multe avantaje și mai ales pe acela că promovează inițiativa locală, dînd posibilitatea de a se stabili, în fiecare caz în parte, obiectivele cele mai interesante, traseele cele mai atrăgătoare. Dar el presupune o intensă (poate prea intensă) corespondență între cei ce pleacă în excursie și cei care îi primesc pe excursioniști. De aici, unele dezavantaje. Să presupunem că școala X își propune să plece într-o excursie al cărei traseu urmează să treacă prin localitățile A, B, C, D și E. Școala X se adresează prin scrisori inspectoratelor școlare în raza cărora se află localitățile respective, solicitînd găzduire pentru zilele în care îi înerezul îi va purta pe elevi prin acele localități. Să presupunem că inspectoratele de care depind localitățile A, B, D și E declară că sînt pregătite să-și primească oaspeții, dar inspectoratul

din localitatea C, suprasolicitat de excursioniști, anunșă, cu școala de rigoare, că la data respectivă nu dispune de posibilități de găzduire. Întregul itinerar trebuie refăcut. Începe o nouă corespondență, pe un alt traseu (de altfel însăși schimbarea traseului, care cere o deplasare de program și de obiective, e o operație destul de dificilă). Și, după un timp în care scrisorile se plimbă între localitățile în cauză, surpriza se poate repeta. Obiectivul și reală, această dificultate a fost depășită, de obicei, acolo unde s-a manifestat bunăvoință și înțelegere.

La Inspectoratul școlar al județului Timiș se află un grafic și un caiet în care este ținută evidența locurilor existente în fiecare moment la fiecare bază turistică, precum și al celor solicitate săptămînal de diferite excursii. Cu ajutorul acestor evidente, cele cinci baze turistice din Timișoara, Lugoj, Buziaș, Receaș și Sînnicolau, dispunînd de aproximativ 350 de locuri, au reușit să acopere solicitările. Majoritatea solicitărilor au respectat și ei cerințele la care obligă o atare legătură. Am văzut astfel, la sediul inspectoratului, cîteva scrisori ce atestă seriozitatea cu care au fost privite problemele acestora. De pildă, Liceul din Bujor, județul Galați, după ce s-a informat în prealabil, a trimis cu peste două săptămîni înainte de efectuarea excursiei o „comandă fermă” pentru data de 18 iulie. De aseme-

nea, Liceul nr. 7 din orașul Galați a făcut și el din vreme, ca urmare a unei informări anterioare, o comandă fermă pentru 112 excursioniști.

Utilitatea măsurilor luate din vreme

Această „comandă fermă” are o importanță deosebită. În baza ei inspectoratele pot să efectueze o tranzacție comercială menită să asigure masa excursioniștilor pentru zilele pe care le petrec în localitatea gazdă. Atita vreme cît un inspectorat nu are garanția „comenzii ferme” el nu poate risca să angajeze cheltuieli fără acoperire sigură. Din păcate, nu se acordă pretutindeni și întotdeauna atenția cuvenită acestor detalii. Conducătorul unei excursii a elevilor de la Școala generală nr. 3 din Bistrița-Năsăud s-a gîndit, odată ajuns în Rm. Vlcea, că ar fi bine să treacă și prin Timișoara. În consecință, la 3 iulie a expediat inspectoratului din Timișoara o telegramă: „Vă rugăm să ne asigurați cazarea și masa pentru zilele de 6 și 7 iulie”. Este ușor de presupus cîte greutăți au întîmpinat timișorenii într-un asemenea caz.

O. BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

O POARTĂ LARG DESCHISĂ SPRE VIITOR

Cursul de la Văleni

Celor care se îndoiesc că există un romantism al tehnicii le propunem să viziteze cu atenție expoziția adolescenților care abia de curând au început să pătrundă tainele utilajelor industriale — expoziția elevilor din liceele de specialitate și din școlile profesionale și tehnice, intitulată atât de sugestiv „Tehnică se însușește încă din anii de școală”. Și le dăm de asemenea întâlnire, la această expoziție, celor ce vor să măsoare cu proprii ochi nivelul adevărat al performanțelor tehnice la care se poate ridica talentul și priceererea viitorilor muncitori și tehnicieni de înaltă calificare.

Creația tehnică autentică și avântul înfrățit sînt, fără îndoială, coordonatele esențiale pe care se desfășoară valorile expoziției găzduite în pavilionul C. al Complexului din Piața Școlii. Fiecare stand este în sine un laborator de tehnologie excepțional dotat și, în același timp, o dovadă de măiestrie profesională și bun gust. Numeroase sînt exponatele care dovedesc cu tărie că în liceele de specialitate, în școlile din sistemul învățămîntului profesional și tehnic se pot realiza materiale didactice comparabile cu producția unor firme de renume internațională. Din acest punct de vedere, expoziția dovedește, o dată în plus, că este actuală și o propunere avansată nu de mult în paginile gazetei noastre de a se găsi modalitățile

funcționare electromecanică, permițând atât selecția și construcția răspunsurilor. Aceste două mașini sînt, în primul rînd, rodul pasiunii de cercetător a inginerului-profesor Gh. Tipa, de la Școala profesională pentru industria ușoară din Timișoara, care a știut să antreneze într-o activitate cu parametri tehnici deosebit de înalți, elevii electricieni și mecanici de specialitate, participanții la activitatea cercului de electro-mecanică. În același stand sînt prezentate prototipurile unor aparate destinate viitoarelor cabinete școlare de psihotehnică industrială. Este vorba de o serie de ingenioase dispozitive pentru verificarea aptitudinilor necesare în meseriile de strungar, lăcătuș-montator, sudor și ajustor-mecanic, realizate de elevii Grupului școlar „Steagul Roșu” din Brașov sub conducerea maestrilor Gh. Mate, Constantin Dănilă, Gh. Capmare și Ștefan Dragomir.

Între lucrările didactice care reproduc la scară miniaturală, dar cu aceleași detalii constructive și funcționale ca exemplarele de mărime naturală, importante instalații industriale se situează, pe primul plan, exponatele realizate de elevii școlilor pentru industria petrolului și a utilajului petrolier. Sute și sute de piese, unele de dimensiuni milimetrice, au fost necesare pentru realizarea machetei instalației de foraj 3 DH—200 A, pe care o pre-

zintă în carcasa de material plastic, realizată de elevii Grupului școlar din Copșa Mică. Sînt remarcabile, în același domeniu, machetele înfățișînd o instalație de pompare a petrolului — un turbocompresor secționat, un gater vertical și o serie de instalații și agregate alimentare, realizări ale elevilor de la Grupul școlar petrol din Cimpina, de la Grupul chimic din Craiova și de la școlile profesionale pentru industria ușoară din Roman și Cluj.

Sectorul care prezintă lucrările școlilor profesionale ce pregătesc cadre pentru industria construcțiilor de mașini ne transportă într-o veritabilă secție mecanică, la scară miniaturală, dotată cu zeci de mașini-unelte de cel mai modern tip, în stare de funcționare. În mod deosebit se remarcă printre acestea mașina de frezat roți dințate și mașina universală de frezat realizate de elevii Grupului școlar al Uzinelor metalurgice din Cugir, mașina de rectificat realizată de elevii Grupului școlar al Uzinelor „Vulcan”, mașina de mortezat executată de elevii Grupului școlar „Unirea” din Capitală, ca și mașina hidraulică universală pentru încercarea rezistenței materialelor construită de elevii Școlii profesionale „Electromagnetica”, sub îndrumarea maestrului Radu Tuțiușanu.

Lucrări demne de prestigiu și dezvoltarea actuală a industriei noastre electronice, energetice și electrotehnice prezintă și școlile care pregătesc cadre pentru aceste sectoare de bază ale industriei noastre socialiste. Se remarcă, printre ele, harta luminoasă dotată cu o rețea vastă și complicată de circuite electrice, realizată de elevii Grupului școlar „Ioșif Ranghet” din București, sub conducerea prof. ing. Nicolae Bonca, în colaborare cu elevii Liceului agricol din Brănești.

În ansamblul ei, sala cuprinzînd lucrări în care primul cuvînt și-l spun electricitatea și electronica este impresionantă prin realizarea tehnică superioară și complexă a majorității exponatelor. Se cuvin menționate în mod deosebit lucrări cum este celula fotoelectrică de mare sensibilitate, lucrată de elevii Grupului școlar energetic din Brașov, oscilografurile electromecanice prezentate de colectivele Liceului energetic și al Grupului școlar „Ioșif Ranghet” din București, aparatul de măsurat transistoare realizat în atelierul Școlii tehnice de telecomunicații din București și, în mod special redresoarele — stabilizator cu tuburi electronice — distins cu premiul special al C.C. — U.T.C. — construit de elevii Școlii tehnice de metrologie sub îndrumarea profesorilor ingineri Th. Nicolai și Titus Popa.

Ținînd pasul cu realizarea de mare prestigiu a Grupului școlar agricol din Craiova, care a primit premiul special al juriului expoziției, exponatele școlilor din sectorul agricol și în mod special al celor din domeniul mecanizării agriculturii prezintă o gamă variată de machete ale unor mașini și agregate agricole reprezentînd în totalitate aproape utilajele utilizate acum în marile unități agricole de stat și cooperatiste. Se disting în mod deosebit machetele executate

de școlile profesionale de mecanizare a agriculturii din Oradea, Carei, Roșiori de Vede, Urziceni.

Viitorii artiștii ai frumosului urban — elevii ai școlilor de construcții și ai Școlii tehnice de arhitectură din București — sînt prezenți în expoziție cu lucrări care satisfac înalte exigențe estetice, îmbinînd, în forme corepunzătoare spiritului arhitecturii contemporane, valorile plasticității și arhitecturii clasice românești. Adevărate lucrări plastice în mozaic au realizat elevii Grupului școlar pentru industria construcțiilor din Sibiu, Credem, de asemenea, ca panourile decorative și proiectele de diplomă lucrate de elevii Școlii tehnice de arhitectură, sub conducerea arhitecților C. Negrescu și Doina Spoială, ar merita din plin să fie luate în considerare de către întreprinderile de construcții. Sînt meritorii și realizările din domeniul esteticii interioarelor.

Bunul gust în estetica cotidiană își marchează din plin prezența și în standurile care prezintă confecțiile elegante executate în cadrul Grupului școlar F.R.B., al Școlii profesionale de pe lângă Fabrica de confecții și tricotaje, „București” etc.

Toate aceste valoroase realizări ne dau convingerea că peste cîțiva ani ne vom întîlni cu alte lucrări, situate pe un plan mult superior al realizării tehnice, dar realizate de aceiași elevi ai liceelor de specialitate, școlilor profesionale și tehnice care participă astăzi la expoziția „Tehnică se însușește în anii de școală”. Atunci însă lucrările vor fi cuprinse în standurile diferitelor uzine și întreprinderi participante la marile expoziții ale realizărilor economiei noastre socialiste.

AL. CIUCA

na, Casa memorială „N. Grigorescu” și Muzeul „B. P. Hașdeu” din Cîmpina etc.

Programul a răspuns necesităților profesionale și exigențelor cursanților, dîndu-le posibilitatea să-și consolideze și să-și îmbogățească cunoștințele de specialitate, să-și clarifice unele probleme care prezintă dificultăți în predarea la clasă. Tabăra-curs a oferit totodată, profesorilor participanți prilejul de a-și cunoaște colegii din cele mai îndepărtate centre ale țării, de a face un util schimb de păreri în domeniul specialității lor.

Cursurile organizate de S.S.I. la Vălenii de Munte au fost închise vineri, 12 iulie a.c., prin

cuvîntul rostit de lector univ. Ion Dragomirescu, secretarul general al acestei Societăți.

Tabăra de la Văleni, prima acțiune a Societății de științe istorice inițiată după constituirea ei ca societate aparte și, în același timp, prima tabără-curs organizată de această Societate în cei 19 ani de existență, constituie un examen și o experiență care va permite ca asemenea cursuri să fie organizate, an de an, în condiții tot mai bune, cu un conținut tot mai larg, mai bogat și variat, pe măsura creșterii necesităților și exigențelor muncii didactice și științifice desfășurate de membrii S.S.I.

ELVIRA FREDA

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII — BUCUREȘTI

anunță scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Conferențiar la Catedra de mecanica construcțiilor II, disciplina „Statica construcțiilor” și „Mecanica teoretică” poziția 8 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la Secretariatul Institutului din București, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare:

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în științe;

— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar;

— Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;

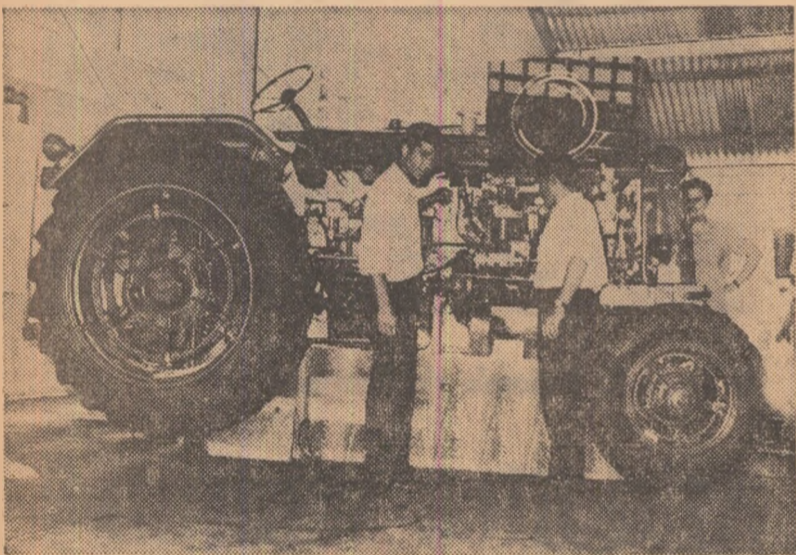
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale ale candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;

— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;

— Autobiografie.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni.

practice în vederea prezentării și elaborării tehnologiei de fabricație a unor materiale didactice moderne, cu caracter specific, care să fie repartizate pentru producția de serie școlilor profesionale și tehnice, precum și liceelor industriale. Inițiativa există, posibilități de asemenea. Se impune doar să fie creat cadrul economico-organizatoric adecvat și să se asigure un sprijin susținut din partea forurilor de specialitate.

Referindu-ne la succesul incontestabil și cu implicații majore al expoziției „Tehnică se însușește încă din anii de școală” se impune să omagiem pe cei care au îndrumat și condus direct, cu pasiune și competență, întreaga activitate ale cărei principale roade sînt prezentate aici. Căci în fiecare lucrare a expoziției este omniprezent îndrumătorul — profesor sau maestru.

Să parcurgem expoziția luînd drept criteriu al viziiei noastre nu așezarea ca atare a exponatelor, ci o ordine a valorii lor didactice, a nivelului tehnice și al capacității de creație pe care o presupun. Ne vom opri, în primul rînd, la tractorul Universal 751 prezentat secționat, în mărime naturală, de către Grupul școlar agricol din Craiova. Pe drept cuvînt, acestui excepțional material didactic, realizat sub conducerea directorului școlii, Gheorghe Tudor, i se cuvenea premiul de excelență, marele premiu special al expoziției, care i-a și fost atribuit.

O înaltă valoare didactică caracterizează exponatele care țin de așa-numitul „domeniu al școlii viitorului”. Sînt reunite aici, alături de instalația „Verifix”, pe care am prezentat-o cu altă ocazie cititorilor noștri, o mașină de instruire programată pentru studiu colectiv și o mașină de instruire programată pentru studiu individual cu

zintă în expoziție elevii Grupului școlar al Uzinelor „I. Măi” din Ploiești. Realizări tehnice la fel de minuțioase sînt și instalația de foraj 2 DH — care a primit premiul special al C.C. al U.T.C. — prezentată de Grupul școlar profesional și tehnic din Medias, sau macheta instalației de foraj tip 4 LD—150 executată de elevii Grupului școlar petrol din Tîrگووہ. Miniaturi cu deosebită valoare didactică ale unor instalații industriale sînt și blumingul de 1000 mm, realizat de elevii Grupului școlar siderurgic din Hunedoara, îndrumați de maestrul C. Strudniski, furnalul de 700 mc, lucrare a elevilor Școlii profesionale de pe lângă Combinatul metalurgic din Reșița, care a primit premiul Consiliului Central al U.G.S.R., sau instalația de prelucrare a zgurilor

La tabăra de pionieri și școlari de la Sînciua a fost angajat pentru perioada vacanței, ca bucătar-șef, Gheorghe N. Șorică. E o plăcere să pregătești bucate gustoase pentru copii, să-i vezi cînd sînt de bucurii cînd îngrășează pe cîntar cîteva kilograme în plus. Dar pe Gheorghe N. Șorică acest lucru îl lăsa rece. El a venit de la bun început în tabără cu intenția clară de a se căpătuși, de a realiza cîștiguri ilicite. Cum? Simpu: din susținerea alimentelor destinate copiilor. Chiar din prima zi a reușit la jumătate cantitățile de carne din rațiile destinate copiilor, a „uitat” să le dea ciocolata care le era destinată, a sustras

marile cantități de biscuții. Numai vigilența promptă a organelor locale de miliție l-a împiedicat pe acest individ să țină ca în cutărul din hrana copiilor. El, a fost surprins, după numai 3 zile, în timp ce încerca să strecoare unor „misiși” aproape 13 kilograme de carne de prima calitate, precum și numeroase pachete de ciocolată și biscuții. Judecata, la fel de promptă, l-a condamnat, cu procedura de urgență, la un an și trei luni închisoare.

Cazul acesta, deci, a fost re-pede și bine soluționat. Dar n-ori mai fi și altele?

În întreaga țară, la taberele de elevi sînt angajate sezonier sute și sute de persoane.

Am întrebant în cîteva locuri, pe directorii taberelor: cine sînt acești oameni, de unde vin ei, cum se face că n-au un angajament se pregătești bucate majoritatea n-au ajuns încă la vîrsta pensionării? Aproape nicăieri însă nu ni s-a putut răspunde la aceste întrebări. Se pare că directorii unor tabere consideră că de vreme ce e vorba de angajați sezonieri, nu trebuie să se intereseze de ei cu prea multă exigență. Ca urmare, o serie de indivizi încearcă să pună la cale tot felul de matrapozilicuri și învîrteli.

Personalul sezonier provoacă și alte perturbări în bunul mers al taberelor. La unele tabere de pe litoral, de pildă, personalul

medico-sanitar ni s-a plîns că la bucătărie sînt încălțate regulile de igienă, că în camerele frigorigene este un du-te-vino continuu etc. Cînd li se atrage atenția, mulți angajați temporari adoptă o atitudine de sfidare: „Ei și, dă-mă atără!”

Nu s-ar putea ca personalul unor școli cu internat să îndeplinească prin rotație, contra unei remunerații suplimentare, sarcinile pe care le are în prezent personalul sezonier din tabere? Sau să fie angajați în aceste funcții pensionarii din rîndul personalului administrativ al școlilor, oameni legați de copii și care știu să se poarte cu ei?

L. HARALAMBIE

Pe cine angajăm în tabere?

Extinderea filмотecilor județene

În scopul modernizării și al creșterii eficienței activității instructiv-educative, se acordă o deosebită atenție întăririi filмотecilor didactice existente și creării de noi asemenea filмотeci în toate județele țării. În acest scop Ministerul Învățămîntului a cerut Inspectoratelor școlare județene să precizeze școlile (de preferință licee) care vor găzdui

în încălta lor filмотecile didactice. În așa fel încît acestea să-și poată începe efectiv activitatea o dată cu deschiderea noului an școlar.

Producția de film didactică a înregistrat de asemenea, în acest an, însemnate progrese. Șapte filme — „Coniecte”, „Sămînța”, „Germinanția semințelor”, „Produse colorosocice”, „Respirația la plante”, „Ramificația la plante”, „Valea Oltului” — au fost complet terminate. Sînt în fază de producție filmele „Diviziunea celulară”, „Fotograf și extracția petrolului”, „Prelucrare a fierului”, „Celuloza și utilizările ei”, „Adapții ale animalelor”, „Miscarea circulară”. În faza de aprobare a scenariilor se află filmele didactice „Bazele analizei matematice”, „Funcțiile trigonometrice”, „Fenomene moleculare”, „Fenomene ondulatorii în optică”, „Mîșcarea de rotație a corpului solid”, „Castrul în România”, „Depresuni Intracarpapice” etc. După cum se vede, este vorba de o gamă foarte variată de filme, tradiționale în imagini o serie de

teme interesante din principalele discipline studiate în școlile generale, în liceele de cultură generală și în liceele de specialitate, ca și în școlile profesionale.

Inspectoratele școlare județene pot solicita multiplicarea orărilor dintre aceste filme pentru filмотecile proprii. Realizarea unei copii în alb-negru costă între 1.500-2.000 lei, iar a copiei unui film color între 3.000-4.000 lei.

Reamintim că în ultima ediție a catalogului de filme didactice care a fost difuzată inspectoratelor școlare județene figurează și 68 de filme didactice din producțiile anilor trecuți recomandate în mod deosebit pentru multiplicare. Filmele amintite se referă la predarea istoriei, fizicii, chimiei, geografiei, biologiei, agriculturii și desenului. Catalogul cuprinde și alte cîteva sute de filme prezentînd interes didactic care se află în disponibilul Arhivelor Naționale de filme și pot fi solicitate pentru multiplicare.

Cursuri de perfecționare pentru bibliotecarii școlari

Și în acest an Ministerul Învățămîntului a organizat cursuri de perfecționare a cadrelor de bibliotecari din școlile de cultură generală, licee de specialitate, școlii profesionale și tehnice. Desfășurate la Cîmpulung-Muscel și Brăila, între 25 iunie și 10 iulie a.c., aceste cursuri au urmărit să prezinte, prin întreaga lor tematică, metodele și procedeele moderne de lucru în bibliotecile școlare, astfel încît acestea să aducă un sprijin substanțial procesului instructiv-educativ. Au fost prezentate astfel lecții privitoare la unele probleme de biblioteconomie și bibliografie, au avut loc seminarii în cadrul cărora s-au dezbătut aspecte teoretice ale diferitelor discipline bibliologice și s-au efectuat lucrări aplicative în legătură cu descrierea,

clasificarea și catalogarea publicațiilor.

Expoziție de flori

De curînd, membrii cercului tinerilor naturiști de la Școala generală din Grăniceri, județul Arad au organizat o expoziție de flori. În sala „clubului școlarilor”, pe măsufe aranjate cu gust și pricepere, stau zeci de ghivece și vase cuprinzînd peste 42 de specii și varietăți de flori: garoafe de grădini (în peste 10 culori și forme), galleria, voalul miresei, gura leului, circulămăresc, gherghine, albatrele, petunii, cactee etc.

Micii floricultori din Grăniceri au hotărît să organizeze în fiecare an o asemenea expoziție, prezentînd specii selecționate și îngrijite de ei.

Pentru o dezvoltare fizică armonioasă

Inspectoratul municipiului București organizează pe timpul verii, cu sprijinul Direcției sanitare, un tratament pentru elevii care prezintă unele abateri de la dezvoltarea fizică armonioasă. Acest tratament, realizat în cadrul unei secții speciale a Dispensarului central pentru sportivi, continuă tratamentul făcut în cursul anului școlar. Pentru aceasta s-a pus la dispoziția elevilor strandul Grivița, unde ei fac helioterapie, aeroterapie, înot corectiv și gimnastică medicală.

ANUNT

Absolvenții Școlii normale Deva, promoția 1943, sînt rugați a se adresa profesorului Tipic din Porumbacu de Sus, Județul Sibiu, pentru întîlnirea din 25 august de la Deva.

DRAGI PARINȚI!

NĂȘTIZATI

BEEGUET

SA NE LUĂȚI
ca și pe prietenii voștri

magazinele cooperativelor de consum

Caducitatea unor forme rigide, perimate

Schimbul de experiență — este un lucru știut — poate contribui mult la îmbunătățirea muncii fiecăruia dintre noi. Cu o condiție, însă: să fie eficient, să fie organizat de dragul rezultatelor, nu de dragul formelor. Or, în unele locuri, ceea ce trece pe primul plan sînt tocmai formele. Ba, mai mult, pot să lipsească acțiunile, numai formele să existe!

Și în anul școlar care s-a încheiat recent multe planuri de activitate alcătuite de conducerea școlilor au prevăzut, în locul unui schimb viu de experiență, o suită rigidă de ședințe, de interminabile ședințe ale comisiilor metodice, ale comisiilor metodice de specialitate, ale comisiilor metodice de dirigintori și așa mai departe, tot felul de ședințe la diferite niveluri și diferite profiluri. A fost necesar un adevărat slalom de maestru pentru a ajunge la linia de sosire! Numai simpla participare la atîtea ședințe și ajunge pentru a-ți irosi timpul și energia.

Pentru asemenea ședințe se alcătuiesc planuri laborioase, care devin o adevărată povară, pe cit de grea pe atît de inutilă, pentru că cel mai adesea ele nu se nasc din nevoi concrete, ci constituie o formalitate care, alături de alte planuri de activități, tot așa de formale, reușește să teasă un adevărat păienjenis, sustrăgînd pe deasupra de la adevărata muncă de pregătire.

Destul de des sînt pline de formalism și asistențele reciproce la lecții pentru schimb de experiență. Schimbul de experiență ajută numai atunci cînd este dorit, cînd are un element nou, interesant și folositor. Dar despre ce folos poate fi vorba atunci cînd unele

cadre didactice care funcționează de 10—15 ani, uneori și mai mult, în aceeași școală, se „asistă” reciproc la lecții de cite trei ori pe an? Nu este oare mai bine să se pună accentul pe convorbirile colegiale, pe discuțiile sincere, pe schimburile de păreri atunci cînd este cazul, cînd pe oameni îi frîmîntă realmente o problemă și vor să-și confrunte soluțiile? Mai mult înveți de la un coleg dacă te sfătuiești direct cu el, dacă îți arată cum a realizat un dispozitiv, cum concepe predarea unei lecții sau cum are de gînd să-și organizeze recapitularea decît dacă, fără nici o legătură cu activitatea ta imediată sau de perspectivă, ești invitat să discuți în ședință, după o „asistență” o problemă propusă cine știe cînd, la începutul anului, în chip arbitrar.

Dar organizarea unui mare număr de asistențe, de lecții deschise etc. implică și un alt aspect, legat de munca cu elevii. Se știe că la multe asistențe și lecții deschise se organizează o adevărată rezizare a orelor. Asistențele numeroase într-o sală de curs au devenit un decor foarte stînjitor în desfășurarea predării. Datorită lor, în unele locuri, sala de clasă devine o adevărată sală de spectacol, în care elevii și profesorii se transformă în actori. Această stare de lucruri creează emoții, nervozitate. Cum se mai pot asigura, în aceste condiții, liniștea și atmosfera de muncă sobră, încordată, de care are nevoie complexul proces al instrucției și educației?

Prof. ȘTEFAN ZAVĂLAS
Școala generală nr. 39
București

Citeva erori ale metodelor de predare

Să zicem totuși că, în ceea ce privește cîntatul în gama do major, lucrurile nu stau chiar atît de rău, că unii elevi pot cînta de pe note solfege, și cîntecul scris în această tonalitate. Aceiași elevi sînt însă cuprinși de panică la vederea unui portativ cu unul sau doi diezi sau bemoli, ca să nu vorbim de mai mulți accidenti. Dar se poate înțelega oare o cultură muzicală doar pe cîntatul lucrurilor scrise în do major? Cum rămîne, de pildă, cu melodii modulate (afliatoare și în repertoriul școlar), care constituie majoritatea covârșitoare a melodiilor în general, a melodiilor cu o încălzire emoțională mai substanțială, fără a mai vorbi de fondul de bază al repertoriului muzical, de la liederul la simfonii sau opere?

Considerăm că alfabetizarea muzicală de masă în școala de cultură generală nu se poate realiza din cauza ineficienței metodei de predare folosită în prezent, metodă care se caracterizează prin cîteva mari erori. O asemenea eroare este, de pildă, exagerarea teoretizării elementelor grafice muzicale, care îngreunează sau chiar împiedică citirea propriu-zisă. Se știe, astfel, că predarea treptelor portativului (predarea denumirilor „note”) se face prin gamă, ceea ce duce la lenevirea reflexului vizual de „culegere” a semnului muzical ca atare. De pildă, pentru a ajunge la la, elevul nu va citi semnul la așa cum apare el în contextul grafic al portativului, ca entitate grafică de sine stătătoare, ci îl va deduce, mai bine zis îl va obține prin refacerea integrală a fragmentului de gamă (do-re-mi-fa-sol-la). Acest reflex de succesiune îl va urmări pe elev multă vreme, amînînd fixarea vizuală a semnului, îngreunînd trecerea pe altă treaptă și zicînd re (pentru care refacem aceeași „operație”) și determinînd inhibiția reflexului de întonare (în cazul de mai sus: la-re). La rîndul lor, intervenite se predau prin descompunerea în tonuri — semitonuri. Or, în realitate intervalul este o entitate muzicală, descompunerea lui neavînd vreun sens, reprezentînd vreun interes nici pentru muzică, nici pen-

tru acustică. Folosită doar ca mijloc de studiază pe tot parcursul școlii de cultură generală, începînd cu clasele mici, unde se predă „alfabetul” muzical. Nu-i mai puțin adevărat însă că imensa majoritate a elevilor termină școala generală sau chiar liceul fără să poată citi de pe note, cu sau fără ajutorul unui instrument, fie și o melodie cit de simplă, și aceasta în poftida unor eforturi apreciabile.

Desigur, în condiții excepționale — mediu muzical, părinți muzicieni, ambiția unor părinți de a obține cu orice preț calificarea muzicală a copiilor lor etc. — o serie de elevi cu eforturi mai mici sau mai mari trec pragul alfabetizării muzicale. Ce facem însă cu restul, cu marea masă a elevilor, care rămîn — de ce să nu spunem cînsit — analfabetei muzicali? Imensa majoritate a elevilor pierd fiecare în parte, în timpul școlii, sute de ore în mod inutil cu un studiu ineficient al muzicii. La scară națională, această pierdere se cifrează la milioane de ore.

Metoda curentă de predare se bazează, după cum știm, pe insistență mult exagerată asupra tonalității do major. Aceasta consolidează (în cel mai bun caz, adică în condiții de deosebită sîrguință) reflexul de succesiune al gamei respective, astfel că la trecerea pe alte tonalități se ajunge la situația binecunoscută că unii elevi spun, să zicem, în mi major: Mi, re-mi-fa-sol-la-si-do sau ml., si-la-sol-fa-mi-re-do, aluncînd deci tot pe do major. Totodată, se fixează în multiplele asociații reflexive de semton: se vede mi-fa, se aude mi-fa, se vede la-re, se aude mi-fa cu semton (la fel cu si-do); în plus, atunci cînd se trece la alte tonalități, apariția bemolilor sau diezilor, cu complicația teoretizării a modificării semtonurilor (în tonuri de alte și alte trepte, crează inhibiții total insurmontabile. În păienjenisul de „calcul” pe care elevul este nevoit să-și bazeze cîntatul, at  se axează tocmai pe aceste calcule, contactul vizual cu portativul slăbînd în mod apreciabil (excepție fac, în mulți ani de chin, numai cei ce pornesc pe drumul profesionalismului). În același timp, se deteriază sensul solfegeului de la citit la memorizare (at  ca percepție vizuală directă a grafiei, cit și ca transformare mentală sonoră a acesteia. Astfel, predarea exercițiilor se abordează fie cu ajutorul unui instrument, fie de la ureche, după care acestea se învață, adică se memorizează. Citirea la prima vedere se obține foarte greu chiar și la exerciții extrem de ușoare, tocmai datorită practicii memorizării în predarea solfegeului.

În ceea ce privește problemele ritmice, ceea ce umbrește rezultatele este insuficiența insistență, încă de la început, pe tactare. Bineînțeles că și aici asigurarea cîntului, adică organizarea mai judicioasă a reflexului vizual, poate determina rezultate mai substanțiale, deci în acest domeniu nu sînt de semnalat erori de dimensiunea celor enumerate în legătură cu întonarea propriu-zisă.

Ce înseamnă „teorie și solfegeu, ?

Nu putem să nu ne oprim și asupra sensului real a ceea ce, în mod curent, se numește „teorie și solfegeu”. Nimeni nu poate nega importanța teoriei în general și deci nici importanța teoriei muzicii. Numai că „teoria muzicii” se referă în realitate la problemele de estetică, de istorie, de etnografie comparată și de critică muzicală, de pedagogie etc. Cum ar părea, de exemplu, o disciplină care s-ar intitulat „teoria literaturii și abecedar”, sau „teoria matematicii și tabla înmulțirii”? Că trebuie să se dea explicații asupra utilizării semnelor muzicale, nu mai incapa nici o îndoială; altfel elevii nici nu le-ar asimila. Dar atita timp c t se pierde din vedere esența obiectului — c ntatul muzical — accentul c zînd invariabil pe o pedantă și totodată simplistă enunțare a tuturor semnelor grafice muzicale, elevii vor fi timorați de o materie la care nu au acces, pe care profesorul însuși va ști că o predă fără șansă de izbîndă, elev și profesor laolaltă constatînd la sfîrșitul cursului ceea

ce știau de la început: c ntatul muzical nu se poate învăța. Dezolantă perspectivă, dezolantă concluzie. În această situație, care pînă acum pare a nu avea ieșire, încep să se audă voci care susțin inutilitatea alfabetizării muzicale de masă, care consideră că o cultură muzicală se poate constitui fără a se cunoaște c ntatul muzical, oferînd numai spre audiere cit mai multă muzică și explicînd-o. Că audia muzicală va constitui întotdeauna forma esențială de a cunoaște și a gusta, de a trăi muzica, nu încapă nici o îndoială. În privința explicării muzicii există însă pericolul de a plafona la copil imaginea muzicală după cea oferită în explicație. Aceasta implică o influențare subiectivă și poate nu întotdeauna compatibilă cu sensibilitatea, cu personalitatea, cu fondul apercipții la copilului, o direcționare a fanteziei sale pe alte căi decît cea proprie copilului însuși, care poate fi — de ce nu? — mai valoroasă, mai prolifică, mai interesantă.

Temelia unei culturi muzicale de masă

Îndrumarea în repertoriul muzical, stimularea (nu direcționarea!) gustului și fanteziei muzicale a elevilor pot constitui baza de dezvoltare a unor viitoare generații de muziceni, de melomani așji de a duce muzica pe căile unei noi și nelentruite creații, pot constitui temelia unei mari culturi muzicale de masă. Dar aceasta este posibil numai în condițiile alfabetizării muzicale de masă, care crează premisele unei practici muzicale mentale, vocale și apoi instrumentale de natură să determine pe viitor o platformă mult mai înaltă și mai reală de selecționare a celor ce se vor dedica profesionalmente muzicii și, totodată, să creze mase de melomani.

Creдем că toate aceste deziderate se pot realiza printr-o metodă de predare a muzicii care, în linii mari, preconizează: 1—2 ani de solfegeu în care se învață cîntatul în toate tonalitățile majore și minore (clasele II—III), 1—2 ani de practică muzicală intensă pe un repertoriu coral foarte bogat (clasele III—IV) și 2—3 ani de predare a diferitelor instrumente și cîntare în ansambluri instrumentale. (Considerăm că dacă vor cunoaște bine notația muzicală, dacă vor avea o bază muzicală suficient de amplă pentru a învața, ajutați de o îndrumare elementară, să cînte pe instrumentul care le va p cea, o bună parte din elevii vor putea să facă parte, începînd din clasa a V-a, din orchestrele școlare).

Un experiment realizat recent de noi sub egida Institutului de științe pedagogice la clasele a III-a și a IV-a ale Școlii generale nr. 122 din Capitală, cu ea numărul publicărilor scoase de elevi trece de 190. Înregistrăm astfel un fapt deosebit de întrucurător: o veche tradiție școlară, al cărei început poate fi legat de „Laerimicmiarile înveciateilor gimnastiți la moartea profesorului lor Aron Pumnul”, unde și-a publicat Eminescu înfîia poezie, în urmă cu mai bine de un secol, a cunoscut în ultimii ani un adevărat revortiment. Înscrind-se în sfera amplă a numerelorlor acțiunilor care converg către cultivarea aptitudinilor și talentelor tineretului, a capacităților lui intelectuale, acest fenomen este de natură să aducă o contribuție substanțială la descoperirea și valorificarea energilor spirituale existente în lumea școlară. Încercările, c dările elevilor reprezintă perment ai unor viitoare și autentice capacități.

Revista „Manuscrise” cuprinde versuri, proză, rubrici științifice și de informație literară etc., ca de altfel cele mai multe din revistele școlare, distingîndu-se însă

ALFRED C. PANȚIR
dirijor, compozitor

REVISTELE ELEVILOR

Desenul de mai sus e reprodus de pe coperta unei noi reviste școlare — revista „Manuscrise”, editată de elevii Liceului nr. 27 din Capitală. Cu ea numărul publicărilor scoase de elevi trece

printr-o interesantă integrare a materialului într-o concepție grafică proprie, de bun gust și reușită realizare.

Se cuvine menționat faptul că cei care se ocupă de educația tineretului și-au sporit preocupările pentru a sprijini redacțiile revistelor școlare în vederea obținerii unor publicații care să nu îmite publicațiile adulților și care totodată să polarizeze atenția elevilor spre probleme de înaltă semnificație ale contemporaneității.

De curînd, aproape două sute de elevi din clasele IX—XI reprezentanți ai redacțiilor revistelor școlare de la diferite licee din țară, s-au întrînit într-o tabără amenajată anume pentru ei la Gilma, în Munții Bucegi. Continînd o acțiune începută în anul trecut, din inițiativa Ministerului Învățămîntului și a C.C. al U.T.C., această tabără a avut un program bogat în care figurau evident, la loc de frunte, preocupările literare. Cele mai bune creații publicate în folie volante ale taberei vor fi înmănușate în cea de a doua ediție a culegerii „Excelsior” — „Excelsior 1968”.

Este necesară o „Bibliotecă tehnică a școlarului”

O anchetă privind lectura independentă a elevilor, organizată la clasele IX—XI de la liceul nostru, a scos în evidență faptul că preferențele tinerilor se concentrează tot mai accentuat cartea științifică și tehnică. Ea li ajută să-și clarifice probleme privind principiile funcționării anumitor mașini și instalații și, mai ales, li sprijină să dezlege taine legate de construcția unor mașini și aparate.

nu numai o tematică corespunzătoare, dar și o tratare accesibilă, atractivă, potrivită interesului și pregătirii elevilor, ca și un traja corespunzător. Și, mai ales, s-ar evita dispersarea preocupărilor între diferite edituri, asigurîndu-se satisfacerea preferințelor adolescenților pentru cartea tehnică.

Prof. ROMULUS ȘICLOVAN
directorul Liceului „Gh. Lazăr”
din Pecica-Arad

Nu-i pentru cine se pregătește...

Cu c tva vreme în urmă ne-a găsit la redacție, cu mențiunea „Pentru RELIEF PE NEGATIV” o scrisoare care debuta cu prezentarea unui lung cortegiu — format din copii, bărbați și femei cu frunțile plecate și peste măsură de tristi, care c ntau cu toți un pomniculor. Abilul „suspense” creat astfel își găsea dezlegare de abia către sfîrșit, c nd ni se spunea că întreagă această mulțime tristă era formată din elevi ai clasei a III-a și din părinți ai acestora, iar motivul tristeții lor era faptul că nu puteau dezlega următoarea problemă cuprinsă în manualul de ARITMETICĂ: „O gospodărie agricolă de stat vinde unei cooperative agricole de producție 736 puțeti de măr, de 4 ori mai puțini puțeti de păr și de către cu 538 mai puțin decît puțeti de măr și de păr C t puțeti de către a vinde?” Scrisoarea se încheia cu reflecția că aceasta problemă greșită nici Editura didactică și pedagogică

n-ar putea răspunde, însă n-ar putea lămuri de ce a fost cuprinsă în manual.

Bun am spus, it  o însemnare pe deplin potrivită rubricii „Relief pe negativ”. Ne-a dat însă prin g nd să ne întrecem și noi puterile cu această problemă și, culmea, am reușit s-o rezolvăm cu cea mai mare ușurință.

Ei aici începe incurc tura: c ci scrisoarea pe care am primit-o este semnată chiar de directorul Școlii generale din comuna Borleasa (Cluj). Atunci e dreptul nostru să întrebăm, cam în aceeași formă retorică utilizată și de dumneavoastră, tovarășe director: Cum în ce fel se învață la școala din Borleasa, dacă întreg colectivul cu ce onoare conduceți n-a reușit să dea le capăt acestei probleme de clasa a III-a?

Precum vedeți, însemnările trimise redacției au fost publicate la rubrica „Relief pe negativ”.

Plecă brigada din Vaslui

„Plecă brigada din Vaslui la Huși, să inspecteze! Și terminînd de inspectat, porni să se distreze”. Așa ne-au semnalat mi mulți cititori din Huși ispravă unor cadre ale inspectoratului școlar județean Vaslui care, după un control la mai multe școli din oraș, au încins o petrecere cu muzică în internatul de fete al Liceului „Cuza Vodă”. A doua zi elevule, care nu s-au putut odihni toată noaptea, fredonau cînte-

cele și difuzau glumele ascultate fără voia lor. Era primul „efect” al inspecției în brigadă. Cititorii care ne-au semnalat această „istorie” ar dori să știe de unde s-au luat fondurile necesare bairamului (există în această privință dubii). Iar noi, pe lingă aceasta, am mai dori să știm dacă astfel de „incheieri” ale controlului intră în stilul obișnuit de muncă al Inspectoratului școlar din Vaslui.

Copiii îi cinstesc pe bătrîni

O scrisoare din Negrești, județul Neamț, semnată de Melania Bălan, comandanta unității de pionieri, îmi aducea, acum cîteva săptămîni, o știre emoționantă: pionierii din sat au poștit pe bunicii și b trîniile trecuți de șaptezeci de ani să asiste, la căminul cultural, la o serbare organizată anume în cinstea lor. Mi se dădeau și cîteva detalii despre program. Pionierii clasei a III-a au prezentat o montaj muzical-literar cu tema „Să cinstim pe b trîniile satului”, iar cei din clasele a VII-a au jucat scenele „Bunica” și „Bunicul”, după Barbu Delavrancea. În programul întocmit de soția Elena și Mihai Alinici, harnice cadre didactice ale școlii, au figurat c tece „Mama” de Chirescu, „B trîniile” pe versuri de Octavian Goga, sau improvizajul „Să ne trăiți moși și m tuse”.

Poate pînă aici n-ar fi nimic neobișnuit. Dar mult, poporul nostru spune că dacă vreun s t n-ar avea bătrîni, ar trebui să-l cumpere. Totdeauna invit torii și profesorii s-au străduit să promoveze, în școala și în societate, o educație a tineretului în resp-

ta copiii pe coclaurii Negreștii lor, după ce au culețat să sparșo zarea închisă, la miază-zie, de dealul Balauroșu, au intrat în marele circuit al țării: invit tori, ingineri, ofițeri, tehnicieni, avocați... Iar acum, după ani și ani de peregrinări, s-au întors, pe meleguriile pe unde au v zuit lumina zilei și au săvîrșit primele năzdrăvănii.

Tot așo și acum, în inițiativa de a cinsti pe b trîniile satului, organizatorii nu numai că au căutat să creze invitații momente de desfășurare sufletească, privindu-și nepoții și strănepoții cîntînd și recitînd, ci au poștit dintr-o dîmșie — pe moș Pașcu, pe moș Filimon, pe lancu Horghidan — să grăiască pionierilor. Să povestească parte din cele trăite, să înfățișeze copilăria, felul cum se făcea școala acum șaiszeci de ani. Cum preda lecțiile invit torilor Dandru De unde și cum își procurau pe atunci școlarii cărți. Unde și cum au muncit ei, mai t rziu, ca să aibă din ce trăi. Din cuvintele bătrînilor și dincolo de ele, din g sturi, din zimbete, din privirile înl cramate de bucurie,

toți au înțeles poate mai mult decît din orice bucată de lectură și din orice lecție, o samă din tainele vieții și, mai ales, c t de mult s-a schimbat viața societății noastre în estimp. Au înțeles, de asemenea, c t de încheși sînt b trîniile satului c nd se văd respect și iubire de un tineret nou, care trăiește înfînt mai bine de cum trăia tineretul de altădată și mai ales de cum au trăit ei, bătrîni, c nd erau copii.

Îmi pare rău că n-am fost acolo să-i văd și să-i aud vorbind Mi-as fi aruncat privirile spre Ceauș, spre Sasca, spre dealul Almasului ori spre cer, să mi se desaburească ochii în clipa când copiii au c ntat, în cinstea bătrînilor, „Mulți ani trăiască”, le-au dăruit buchete de flori și le-au sărutat miinile. Mă bucur toșii că acestea aparțin unor colegi care-și iubesc meseria cu pasiune și o dovedesc concret, prin fapte, prin inițiative vrednice de toată lauda. Mă bucur și pentru că Negreștii din Neamț este satul în care m-am născut.

DUMITRU ALMAȘ

Aparate moderne de complexitate sporită

În ultima perioadă, profesorii Liceului „Bolyai Farcaș, din Tirgu Mureș au manifestat un interes deosebit pentru confecționarea unor materiale didactice menite să contribuie la modernizarea predării.

De exemplu, profesorul emerit **Ladislau Arkosi** a confecționat un aparat care poate fi folosit la orele de astronomie, pentru predarea coordonatelor cerești, ca și la cercurile de elevi, pentru observări astronomice. El a utilizat în acest scop reflectorul astronomic școlar, pe care l-a transformat într-un dispozitiv cu acționare electromecanică. Instalat pe o pană variabilă, reflectorul poate fi întredublat atât în poziție azimutală, cât și în poziție ecuatorială. Mișcarea lui este asigurată de două sisteme de roti dinate, acționate de două motoare electrice care pot fi ușor reglate atât în ceea ce privește sensul, cât și viteza de rotire. Cele două cadrane montate pe acest dispozitiv permit citirea unghiurilor până la valorile de secunde. Aparatul confecționat de prof. Arkosi a obținut premiul I la faza județeană a concursului de materiale didactice.

Tot un premiu I a luat aparatul de proiecție cu flux continuu pentru proiectarea diapozitivelor și diafilmelor, realizat de profesorul **Ștefan Petelei**. Este o realizare deosebit de interesantă, punând la folosita la mai multe obiecte pentru proiectarea diapozitivelor și a diafilmelor alb-negru și colorate, în întineric cit și la lumina zilei, fără a se întrerupe lecția, astfel încât să fie posibilă și luarea notițelor. De menționat că se pot proiecta fără întrerupere 50—60 de imagini (sau chiar mai multe), cu text explicativ și ilustrație muzicală.

Mecanismul pentru transmiterea și translatarea diapozitivelor și diafilmelor se compune din patru părți: 1) cutia pentru diapozitive; 2) pistonul (schimbător de imagini); 3) ghidajul diaramelor și 4) dispozitiv de translație. Schimbarea imaginii se realizează în două faze. În prima fază, pe care o putem numi faza dinamică, se produce schimbarea imaginii, translatarea și reasezarea diapozitivului în cutia de imagini. În faza a doua, statică, în timpul proiectării unei imagini, schimbătorul (pistonul) se reîntoarce în poziția inițială, se oprește și stagnează până la noua comandă.

Prototipul experimentat, aflat în funcțiune, a fost adaptat la diapozitive cu dimensiuni standard 50 x 50 mm, folosite și în străinătate. El are trei variante. Varianta A, cu acționare manuală, cuprinde cutia pentru diapozitive, dispozitivul schimbător de imagini, șine de ghidaj, dispozitiv de translatare, un sistem optic, un bec de 100 W și un dispozitiv (obisnuit) pentru transmiterea diafilmelor. Varianta B, cu acționare mecanică telecomandată, având cutia pentru diapozitive, dispozitivul schimbător de imagini, șinele de ghidaj, dispozitivul de translatare și sistemul optic la fel ca varianta A, are un bec de 2—300 W, un ventilator de răcire și un dispozitiv special pentru transmiterea diafilmelor, un mecanism clasic pentru acționarea pistonului și un dispozitiv clasic de telecomandă. În sfârșit, varianta C, cu acționare automată cu bandă de magnetofon, are în plus față de varianta B un dispozitiv special pentru transmiterea diafilmelor „Leica”, un dispozitiv telecomandat pentru reglarea clarității imaginii, un mecanism pentru acționarea benzii de magnetofon și un dispozitiv pentru acționarea benzii fără sfârșit.

Mecanismul de comandă automată cu bandă de magnetofon se compune din două părți: mecanismul clasic pentru antrenarea benzii de magnetofon și dispozitivul pentru acționarea benzii fără sfârșit. Dispozitivul în care se introduce cantitatea necesară de benzi este o cutie plată, confecționată din material plastic transparent.

asezată în sens vertical. Dimensiunile cutiei variază după durata programului sonor (text și ilustrație muzicală de 10, 15 sau 20 minute). Banda se introduce în cutie între axul de antrenare și rola presoare și se scoate prin orificiul de la partea inferioară a cutiei. Prin acționarea axei de antrenare se introduce în continuare banda care cade pe buclele cutiei și, fiind elastică, formează bucle regulate și se așază în straturi suprapuse, umplând cutia. Trezind banda prin ghidajul de role întinzătoare, se lipsește de două capete. Comanda automată se realizează prin scurtcircuitarea punctelor de contact cu ajutorul benzilor de contact intercalate.

Pentru confecționarea acestui aparat profesorul **Ștefan Petelei** a studiat un mare număr de lucrări de specialitate și aparate, a făcut multe experiențe și s-a consultat cu numeroși specialiști. Credem că aparatul realizat de el, complex dar ușor de montat, are merita să fie confecționat în serie, pentru uzul tuturor școlilor.

Al doilea premiu l-a obținut, la faza județeană a concursului de materiale didactice, un alt profesor din școala noastră, profesorul de fizică **Ioan Klementza**, care a construit o mașină electromecanică de calcul și un model al circuitului oscilant. Mașina electromecanică de calcul are o construcție universală, cuprinzând un dispozitiv de introducere, un dispozitiv de memorizare, un dispozitiv de comandă, un dispozitiv aritmetic și un dispozitiv de extragere a rezultatelor. Ea lucrează în sistemul binar și zecimal, dând posibilitatea să se efectueze operații aritmetice și logice elementare. Mașina poate fi folosită în clasa a XII-a, la studiul capitoului „Mașini de calcul”, ca și la cercurile de elevi. La rândul său, modelul circuitului oscilant poate fi folosit la studiul capitoului „Oscilații electromagnetice”, în clasele a VIII-a și a XII-a.

Prof. IULIA HORVÁTH
Tirgu-Mureș

„Foaia de teme”

În anul acesta, ca și pe mulți dintre colegii mei, m-am preocupat de problemele introducerii în predare a unor elemente ale instruirii programate, nu fiindcă aceasta este „la modă”, ci fiindcă mi-am dat seama că pe această cale predarea ca de altfel și învățarea, pot fi mai eficiente. După părerea mea, în fiecare școală există posibilități de introducere a elementelor instruirii programate și, prin aceasta, de întărire a activității independente a elevilor.

Am experimentat în anul școlar încheiat de curând, folosirea unor asemenea elemente la geografie. Este vorba, anume, de „foaie de teme”. O foaie de teme cuprinde, în general, până la 15 întrebări. Se dau, în plus, fotografii, hărți schematice, grafice etc. Întotdeauna una dintre întrebări este esențială. Uneori întrebările sînt însoțite de îndrumări scurte, formate din cuvinte puține (Caută pe hartă... Gîndește-te..., Compară..., etc). Caut să redactez aceste întrebări într-o formă cât mai succintă, dar în același timp și precisă, spre a elimina posibilitatea ca ele să fie înțelese în mod greșit.

În alcătuirea foilor de teme folosesc ca punct de plecare manualul. Dar formulind întrebările nu repet pur și simplu ceea ce scrie în manual, ci caut să stimulez gîndirea elevilor. Pun asemenea întrebări pentru consolidarea cunoștințelor predate anterior, pentru verificarea cunoștințelor din lecția la zi, pentru comunicarea de noi cunoștințe, pentru sprînzirea minții independente a elevilor. Evident, la clasele mici întrebările sînt mai scurte, mai simple. În clasele mai mari pun întrebări mai complexe, care presupun sinteze, comparații etc. Toate însă fac apel la judecata elevilor, totdeauna concluziile trebuie să fie formulate de ei.

Cît despre fotografiile cuprinse în foile de teme, acestea sînt imagini de format mic, cunoscute în prealabil de elevi. Dacă întrebarea este: „Ce vezi în fotografie?”, atunci fotografia trebuie să aibă un singur sens. De pildă, pe fotografia despre Desertul Gobi se vede și o cămilă. În acest caz ar fi incorectă întrebarea: „Ce vezi pe fotografie?” fiindcă unii poate ar răspunde: „O cămilă”. Fîndu o astfel de fotografie pun o întrebare ca:

„Pentru ce fel de zonă de climă este caracteristică fotografia?”.

Am alcătuit pînă acum 57 de foi de teme, dintre care 24 au fost aplicate cu succes (unele chiar de mai multe ori). Le-am multiplicat în atîtea exemplare cîte cerea numărul de elevi dintr-o clasă, așa încît fiecare să aibă foaia lui. Aceasta cere un surplus de muncă, dar randamentul e mai mare.

Iată, de exemplu, un fragment dintr-o foaie de teme pentru clasa a VII-a, cu subiectul „Vîntul”:

1. Cum se formează vîntul?
2. Indică dinspre ce parte bate musonul (aici s-au dat două desene; dedesubtul unuia era scris „Vară”, dedesubtul altuia — „Iarnă”).
a) vara vîntul bate dinspre.....
b) iarna vîntul bate dinspre.....
c) în care anotimp aduce precipitații?
d) unde este cea mai abundentă precipitație?

Iată și un alt exemplu, tot la clasa a VII-a, cu subiectul „Acțiunea forțelor externe asupra scoartei Pămîntului”:

1) Duna e formată de.....
2) Indică pe desen direcția vîntului (e anexat desenul unei dune).
3) Ce se întîmplă dacă suflă tare în nisipul uscat?

4) Acoperă cu mușchi nisipul și suflă-l.
5) De ce e important învelișul vegetal deasupra nisipului?
Pentru a-i obșnui pe elevi să lucreze cu foile de teme am rezolvat eu însumi, cu ei, cîteva asemenea foi. După aceea i-am lăsat să lucreze singuri, dîndu-le numai unele îndrumări. Rezolvarea temelor se face pe o foaie separată (ca în cazul extemporalilor), sau în caietele elevilor. Fără a mai copia întrebările, ei dau doar răspunsul la acestea. Clasa întregă lucrează deodată, cîci fiecare elev primește cîte o foaie.

Verificarea răspunsurilor vădește nemijlocit eficacitatea studiului. Acestea arată limpede unde se cer noi explicații, noi precizări, asupra cîror probleme mai trebuie insistat. Metoda aceasta este bună și în cadrul lecțiilor de recapitulare, întrucît verificarea cunoștințelor se realizează mai întte și mai temeinic decît printr-o lucrare de control.

Prof. SILIMON-VARDAY ZOLTAN
Ghenchi — Carei jud. Satu-Mare

Cerc experimental de automobilism

În acest an școlar, la Liceul „Ion Neculce” din București, școală de bază a Institutului de Științe Pedagogice, a luat ființă un cerc școlar experimental de automobilism menit să contribuie la cultivarea interesului și pasiunii elevilor pentru tehnică, pentru lucrările cu caracter aplicativ. Durata activității în cerc este egală cu durata liceului (clasele IX—XII), urmînd ca la absolvirea clasei a XII-a membrii cercului să obțină, o dată cu diploma de bacalaureat, și carnet de conducere auto. În primul an cercul a funcționat numai cu elevii claselor a IX-a. Continundu-și activitatea și în următoarele clase liceale, ei vor constitui, în anul școlar 1970—1971, prima promoție de posesori ai carnetului de conducere auto obținut pe baza pregătirii în cadrul unui cerc de automobilism.

Avînd în vedere caracterul experimental al cercului și, implicit, posibilitățile restrinse de cuprindere, în acest prim an s-au organizat în cadrul lui numai 5 grupe cu cîte 10—15 membri — elevi buni la învățătură și cu o comportare corespunzătoare, selecționată pe baza unei atente consultări a dirigintilor și a organizației U.T.C. Caracterul stimulator imprimat selecției a avut în vedere nu numai cerințele de ordin tehnic, ci și cerințele de ordin moral, astfel încît

elevii să-și dea seama că cel ce conduce un automobil trebuie să aibă conștiința unei înalte responsabilități sociale, disciplină exemplară, voință, capacitate de a lua într-un timp scurt decizia cea mai justă, să fie cumpătat, cinstit, sincer.

Credem că prezintă interes motivele pentru care s-au înscris elevii în cerc de automobilism, motive aflate de noi în urma unei anchete. 75,38 la sută dintre membrii cercului s-au înscris în cerc datorită pasiunii pentru automobilism. Peste 50 la sută din membrii cercului au considerat cunoașterea și conducerea automobilului drept o necesitate. Dacă unii dintre ei au notat că „astăzi este firesc să știi să conduci automobilul”, alții au precizat că, în condițiile actualului stadiu de dezvoltare a țării noastre, „toți tinerii ar trebui să învețe să conducă”. Sînt de reținut și cele 10,77 la sută răspunsuri care indică drept motiv principal al înscrierii în cerc dorința de a cunoaște țara: „Doresc să cîntăresc țara, să-i cunosc frumusețile și bogățiile” menționează o elevă. 15,38 la sută din răspunsuri vorbesc despre dorința tinerilor de a avea în viitor automobil propriu. Menționăm că el vîd ca realizabilă această dorință printr-o muncă conștiincioasă și printr-o bună gospodărire a veniturilor familiei.

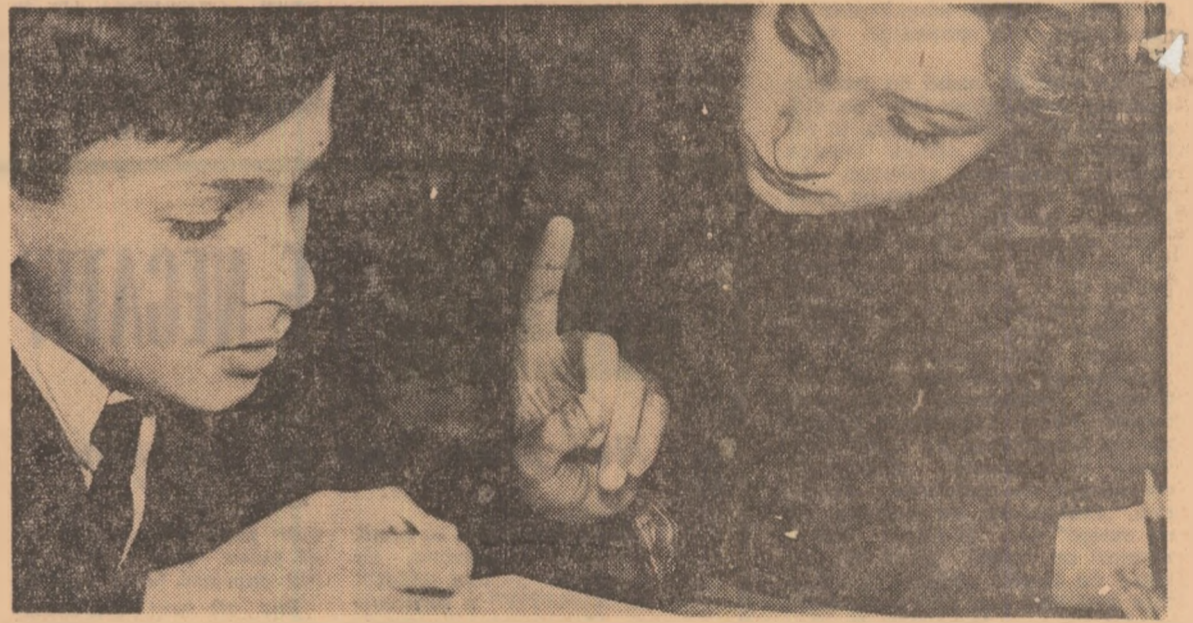
Activitatea cercului de automobilism a suscitat un larg interes și în rândurile fetelor. Este concludent faptul că din cei 65 de membri ai cercului, 32 sînt fete.

Activitatea cercului de automobilism constituind un experiment științific, cu intenții de extindere, se desfășoară pe baza unei programe speciale, elaborată sub formă de proiect de către Institutul de Științe Pedagogice. Această programă, care urmează să fie perfecționată și definitivată în procesul de desfășurare a experimentului, cuprinde teme referitoare la cunoașterea automobilului, corelate cu cunoștințele de mecanică, chimie, matematici, de tehnică și securitatea circulației, cunoașterea obligatiilor conducătorului auto etc. În interesul unei desfășurări a activității cercului, liceul a organizat un cabinet special de automobilism. Cabinetul este înzestrat cu o masă de circulație, cu secțiuni de motor și piese auto cu ajutorul cărora elevii își însușesc cunoștințele teoretice asupra motorului și fac aplicații practice în condiții de laborator. Ulterior aceste aplicații vor fi redate în condițiile circulației rutiere normale. Activitatea din cabinet a fost completată cu acțiuni organizate în întreprinderi specializate în producția de automobile, în unități de reparații și întreținere auto, la centre de deservire a automobilelor, precum și în cadrul unor manifestări ale „Automobil-clubului român”. De exemplu, la cooperativa „Automecanică” și garaajul „Ciclop” elevii au asistat la reglaj în secțiile de mecanică și electricitate și au putut observa desfășurarea procesului tehnologic la stația de întreținere.

Începuturile activității cercului experimental de automobilism se anunță promițătoare. Concluzii definitive vor putea fi însă formulate numai pe baza desfășurării pînă la capăt a acestui experiment.

ROMEO DASCĂLESCU
secretar științific al Institutului de Științe Pedagogice

ION DRAGU
directorul Liceului „Ion Neculce”

Colegii

Foto: prof. V. BOGDĂNEŢ — Bacău

Pentru modernizarea metodelor de predare

Numeroși învățători și profesori de la Liceul nr. 2 din Tirnăveni se preocupă de perfecționarea metodelor de predare, de găsirea unor mijloace care să înlesnească transmiterea unor informații sau fixarea și verificarea cunoștințelor. Învățătoarea **Aurelia Buda** de pildă, a confecționat figuri mobile pentru predarea desenului, precum și planșe demonstrative pentru analize gramaticale. La rândul ei, învățătoarea **Iolanda Pethő** a confecționat un aparat cu care se pot efectua exerciții de înnulțire. Un aparat mai complex pentru cele 4 operații a fost confecționat de învățătoarea **Irma Boț**. Cu ajutorul acestui aparat, format din cîteva discuri fixate pe un portativ, se pot efectua 600 de exerciții în cadrul celor 4 operații.

Prof. GH. BOŢ
Tirnăveni

Laborator modern de matematică

Profesorii de matematică de la școlile generale nr. 18, nr. 13 și nr. 14 din Sibiu au realizat în colaborare un laborator tehnic de matematică unde se efectuează experimente în vederea aplicării învățămîntului programat la clasele III—VIII. Acest laborator tehnic, instalat la Școala generală nr. 18 cuprinde o masă de comandă, pupitre cu aparate pentru elevi despărțite prin panouri demontabile, magnetofon etc.

Prof. I. FRATICIU
Sibiu

Preparate microscopice proiectate pe ecran

La Liceul nr. 2 din Suceava s-a experimentat cu succes în cursul anului școlar trecut folosirea aparatului de proiecție tip „Diascol” în locul microscopului școlar pentru studierea structurii celulare a organismelor vii la lecțiile de botanică, zoologie și anatomie. Această metodă permite studierea unui număr mare de preparate microscopice într-un timp relativ scurt. Într-o oră, de pildă, pot fi studiate și explicate pentru întreaga clasă pînă la zece preparate. Pentru proiectarea, lamele cu secțiuni trebuie să fie bine pregătite, centrate, clare și corespunzător colorate.

Prof. VALERIU REI
Suceava

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Exercițiul moral

calificative dar mă întreb de ce se lasă clasele, elevii, cu aceste calificative de-a lungul anilor de școală. Dacă într-o clasă de 35 de elevi 5 sînt foarte buni la învățătură și disciplină, este foarte greu ca ei singuri să creeze o emulație, să ridice restul clasei la nivelul lor. Nu puține exemple arată că, datorită faptului că nu s-a intervenit timp, chiar elevii foarte buni coboară la nivelul „colectivului”. Or, este perfect posibil ca fiecare colectiv să crească, să-și corecteze carețele.

Nu este firesc să avem o poziție obiectivă față de activitatea cu elevii, să ne mulțumim a le pune note la învățătură și comportare. Trebuie să ne intereseze integral raporturile dintre elevi, dintre elevi și profesori, dintre elevi și organizațiile de tineret, dintre elevi și adulții în general. De obicei, de multe ori, din necunoașterea sau din tratarea superficială a acestor raporturi se incurajează trăsături negative cum sînt individualismul, egoismul, veletismul de proastă calitate, se promovează elementele docile, fără personalitate, numai pentru motivul că e vorba de elevi „foarte buni”, fără a se lua în seamă cum sînt priviți în clasa lor acești elevi „foarte buni”, cum se poartă cînd nu sînt văzuți sau cînd în fața lor nu există o autoritate. Și invers, sînt relevați negativ elevii vioi care, evident, greșesc dar numai pentru că nu au deprinderile de a acționa cum trebuie, deși vor să facă ceva

bun. Raporturi de acest gen între elevi, care pot fi amplificate prin toleranța pe scară de masă a lipsei de poliție reciprocă, începînd din primele clase între elevi, între băieți și fete, lipsa unui stil de muncă și cumpătat în clasă, în recreație, pe stradă, acasă — stil promovată de școală și statornic prin perseverența cu care se urmărește respectarea în practică a normelor de comportare morală curentă — sînt lucruri uitate de foarte mulți ori de pedagogi. În cazul acesta orice discuție teoretică despre comportare se duce de ripă.

Se întîmplă ca raporturile între elevi și profesori să fie uneori foarte reci. Fîrșete, nu putem cere oricărui profesor să fie un om cald, deși ar fi de dorit. Sînt unele firi închise, chiar dacă au un fond profund și cald. Putem însă cere ca în fața elevilor să fie întotdeauna un om care manifestă cel puțin răbdare și intenția de a înțelega clasa și pe fiecare elev în parte. Adrescenții pîtrund foarte bine structura profesorilor și nu se apropie de cei indulgenți și calzi numai la suprafață. Ei nu se apropie nici de profesorul blazat, inconstant, care-și varsă necazul asupra clasei, de cel care le face procese de intenție și care le însușă tendința de a călca regulile de conduită. Se petrec adevărate mici drame cînd un profesor se dezințuiește în invective asupra clasei sau a unui elev care a săvîșit o abatere. Gîndirea pe care o resimte în aceste cazuri elevii este foarte mare și creează o ruptură care se răsfrînge în general asupra raporturilor dintre adolescenți și lumea adulților. Dacă cerem elevilor să fie respectuoși cu adulții trebuie ca ei și noi să-i respectăm în adevăratul înțeles al cuvîntului și atunci vom obține și o deprindere morală foarte însemnată.

Desigur, în formarea deprinder-

rilor morale intervin toți factorii, de la structura lecției, gradul în care li solicită ea pe elevi, comportarea profesorului cu clasa, ținuta acestuia și pînă la ambianța școlară, la tot ce are ea permanent, iar deprinderile de a fi buni cetățeni pornesc de la antrenamentul din școală, la care trebuie să se adauge treptat antrenamente de angajare în viața socială, a cartierului, a orașului, în toate împrejurările care oferă această situație. Cred că pe drumul pe care se merge acum în organizațiile de pionieri și de tineret se vor putea obține multe lucruri valoroase în construcția morală a elevilor tocmai pentru că se realizează antrenarea efectivă în acțiuni practice diversificate, în care se îmbină armonios scopurile morale educative și nevoile reale ale tinerii generații.

La întrebarea pusă adesea de profesori, în legătură cu formele și metodele ce trebuie folosite în educarea elevilor, așa răspunde că toate metodele și formele cunoscute, ca și cele nou create, sînt bune dacă sînt minuate cu pricepere, într-un mod adecvat clasei, școlii, structurii elevilor respectivi. Dacă nu, oricite formă noi și interesante vom iniția, ele vor fi lipsite de eficacitate. Militez pentru folosirea integrală, permanentă, a cadrului pe care îl oferă procesul de învățămînt și mediul social-politic al fiecărui loc unde se găsește școala, pentru îmbinarea armonioasă a cuvîntului, cărții, a documentului, a exemplelor trecutului istoric, a faptelor prezentului și a valorilor pe care le folosim în școală cu viața de fiecare zi, cu realitatea pe care o trăiește fiecare generație de elevi. Căci fiecare generație trăiește o realitate, cu personalitatea ei originală, inedită, plină de surprize, sursă mereu novatoare pentru programul educativ.

Telescoala

candidați vor cuprinde, printre altele, exerciții și probleme cu fracții, ecuații, sisteme de ecuații și rezolvarea problemelor cu ajutorul acestora, analiza și rezolvarea, prin diferite metode, a unor probleme de geometrie plană și în spațiu. Pentru candidații la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în facultăți consultațiile la matematică se vor referi, în continuare, la numere complexe, siruri, probleme de maxim și minim, geometrie și aplicațiile algebrei în rezolvarea problemelor de geometrie, studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor. La fizică, aceeași categorie de candidați vor primi consultații în legătură cu forța electromagnetice și aplicațiile ei, inducția electromagnetice, curentul alternativ, generatoarele și motoarele electrice, circuitele oscilante, tuburile electronice și transistorele, structura nucleului atomic, radioactivitatea și legile ei.

Dincolo de valoarea ca atare și de rezultatele practice ale acestor consultații, emisiunile la care ne referim prezintă un deosebit interes experimental în pregătirea unor cicluri de lecții televizate, elaborate pe baza programelor analitice pentru diferite discipline și clase. Desigur, un asemenea experiment ar fi avut o greutate specifică mai mare dacă s-ar fi efectuat în etapa pregătirii pentru examenele și concursurile desfășurate în luna iunie—iulie, la care s-au prezentat marea majoritate a candidaților și cînd, deci, eficiența emisiunilor-consultații s-ar fi putut verifica într-o sferă mult mai largă. Totuși, în ceea ce privește proble-

mele de conținut, de metodică, de folosire a tehnicii în învățămînt și de înțelegere a măsărilor, de randament se pot face și acum o serie de observații menite să îmbunătățească „Telescoala”. Aceasta solicită o contribuție suplimentară din partea cadrelor didactice. Urmînd cu ochiul atent și exigenți el aplicațiilor emisiunilor-consultații și își pot comunica opiniile, punctele de vedere, fie redacției noastre, fie redacției emisiunilor de tineret și copii a Radioteleviziunii, contribuind astfel la asigurarea unei baze solide pentru permanentizarea emisiunilor de telescoala.

In excursie

trescu, unul din conducătorii excursiei sosit în Timișoara la orele 5 dimineața, se străduia să transfere în realitate promisiunile dintr-o hîrtie care, pînă la ora aceea, se dovedise inefficace. „La adresa dv. din 24.VI.1968 — promitea inspectoratul din Timișoara — vă facem cunoscut că vă putem asigura cazarea și masa pentru cei 54 de elevi excursioniști în zilele de 5 și 6 Iulie, la baza noastră turistică din localul Liceului nr. 104. Numai că directorul respectivei baze n-avea habar de aceste promisiuni. Așa că excursioniștii s-au prezentat în pîr la inspectorat și după oarecari discuții, s-a ajuns la o soluție de compromis. Totul e bine cînd se termină cu bine. Dar credem că excursioniștii de la Școala nr. 46 ar fi avut de vizitat la Timișoara, în timpul pierdut pînă la lămurirea litigiului, obiective mai interesante decît decizia inspectoratului...”

Soluții la situații neprevăzute

Pentru a preveni astfel de incidente, inspectoratul școlar al municipiului București a expediat în jurul datei de 1 Iulie o adresă către toate inspectoratele județene din țară. Adresa informa pe cei ce doresc să vină cu elevii în Capitală că este neapărat necesar să ia legătura direct cu baza turistică unde vor fi cazată aceștia cu cel puțin 15 zile înaintea efectuării excursiei.

Dar se întîmplă uneori ca și atunci cînd sînt luate din vreme toate măsurile, cînd gazele sînt anunțate din timp că vor primi oaspeți, să se lase totul pentru ultima clipă. De curînd am întîlnit pe la ora zece dimineața, pe coridoarele Inspectoratului școlar al județului Timiș, un grup de elevi de la Școala generală nr. 46 din București. Profesorul **Calin Dumitrescu**, unul din conducătorii excursiei sosit în Timișoara la orele 5 dimineața, se străduia să transfere în realitate promisiunile dintr-o hîrtie care, pînă la ora aceea, se dovedise inefficace. „La adresa dv. din 24.VI.1968 — promitea inspectoratul din Timișoara — vă facem cunoscut că vă putem asigura cazarea și masa pentru cei 54 de elevi excursioniști în zilele de 5 și 6 Iulie, la baza noastră turistică din localul Liceului nr. 104. Numai că directorul respectivei baze n-avea habar de aceste promisiuni. Așa că excursioniștii s-au prezentat în pîr la inspectorat și după oarecari discuții, s-a ajuns la o soluție de compromis. Totul e bine cînd se termină cu bine. Dar credem că excursioniștii de la Școala nr. 46 ar fi avut de vizitat la Timișoara, în timpul pierdut pînă la lămurirea litigiului, obiective mai interesante decît decizia inspectoratului...”

refuz. Bunăvoința a găsit soluția acolo unde posibilitățile reale păreau să nu ofere nimic. Să mai amintim — deși nu face parte din subiectul nostru — și felul impresionant de colegial în care a fost găzduită la Timișoara excursia absolut neprevăzută a 30 de profesori din Cluj.

Unora însă le este mai comod să se refugieze înapoia unor piedici mai mult sau mai puțin „obiective”. Cum am făcut de exemplu clujenii, care au comunicat inspectoratului școlar al județului Timiș, prin adresa nr. 6163 din 25. VI. că, întrucît între 15—16 Iulie toate locurile bazei turistice din Cluj au fost ocupate de alți excursioniști, nu pot primi excursia anunțată de Școala generală nr. 6 din Timișoara. Observăm că la Cluj s-a declarat o capacitate de cazare pentru 450 de locuri și ne întrebăm dacă într-adevăr nu s-ar fi putut face nimic pentru primirea timișorenilor.

Astfel de probleme se pot rezolva destul de ușor cînd există dorința de a le rezolva. Și, după cum o arată realitatea, în marea majoritate a cazurilor ele se rezolvă, pentru că grijă față de copii, dorința de a le oferi o vacanță plăcută, de a-și face să cunoască frumusețile și bogățiile patriei este un mobil puternic, în stare să înalțare ineria.

Acum, excursiile se desfășoară din plin. Spre litoral, de-a lungul văii Prahovei sau a văii Oltului, în Munții Apuseni sau Făgăraș, spre marile cetăți ale chimei sau spre minăstirile din Moldova, de-a lungul și de-a latul țării miile de copii și adolescenți, însoțiți de profesorii lor, cunosc și îndrăgesc meleagurile patriei.

„Inima noastră tot pentru școală bate“

Printre multe manifestări prilejuate de încheierea unui an școlar, în ultimul timp începe să se încetănească, să ia amploare și să se îmbogățească în semnificații sărbătorile dascălilor care ies la pensie. Momentul — unic în viață — vine să marcheze încheierea unei etape de muncă. O etapă numai, căci dascălul, prin crezul profesional, sale, este o viață întreagă dăruit nobiliei și pasionantei munci de educare a tinerelor generații.

În aceste săptămâni scurte, a petrii telefonice, invitații ne-au venit din toate colțurile de țară, din numeroase școli unde birourile grupelor sindicale sau comitetele sindicalelor din învățământ au organizat sărbătoriri în cinstea celor care și-au închinat o întreagă carieră școlii. La Liceul din Măreștii, jud. Vrancea, de pildă, în cadrul unei emoționante întâlniri colegiale inițiate de grupa sindicală, au fost sărbătorii Ortansa Beraru, Elisabeta Bulat, Elena Holdea, Maria Corciovescu, Costache Beraru și Gheorghe Bulat. Evocarea unor amintiri din anii de muncă la catedră — ne scrie prof. Ion Carabăjac — a însemnat nu numai o plăcută aducere aminte pentru sărbătorii, dar și un prilej pentru noi, cei mai tineri, de a urma frumosul exemplu de muncă modestă, conștiințoasă și plină de roade. Manifestări asemănătoare au avut loc la Giurgiu, la Bacău, la Craiova, la Fălciuceni, la Cluj, la Oradea și în alte localități.

Deosebit de emoționantă a fost festivitatea organizată în cinstea învățătorilor și profesorilor care

au ieșit la pensie de către Comitetul sindicalului învățământ din sectorul 6 al Capitalei, împreună cu inspectoratul școlar.

— De fapt — ne-a spus profesoara Ioana Năstase, de la Școala generală nr. 146, pe care am întâlnit-o cu acest prilej — noi nu ne despărțim de școală, de colegii sau de elevi. Nu vom putea sta departe de ceea ce se petrece în învățământ, de activitatea colegilor mai tineri. Orice am face, inima noastră tot pentru școală bate.

În acele momente ne-am amintit de sute și sute de dascăli pensionari care n-au intrerut nici o clipă legăturile cu școala, cu colectivele din care au plecat. Cu aceiași neastâmpăr ca și în anii tineri, cu dragostea și pasiunea care îl caracterizează pe pedagog, ei continuă să muncească acolo unde este nevoie de ei — la catedrele din satele unde nu sint cadre calificate sau în activitatea obștească. În satul Coșova, așezat la poalele munților Poiana-Ruscii, pe șoseaua națională Lugoj-Deva, o vom întâlni pe învățătoarea Valeria Gherga, care la vârsta de 66 de ani se găsește tot acolo unde în urmă cu patru decenii a pus pentru prima dată comitetul în mișcare. Este nevoie de ea acolo și, dădându-i cea bună, cum i se spune în sat — n-a abdicat niciodată de la datoria sa. Ieșind la pensie de la una din școlile bucureștene, învățătoarea Ivăncuța Biber s-a reîntors în satul său natal, acolo unde tatăl ei, învățător și el, puse bazele unei școli sătești, continuându-i astfel peste ani opera. Zilele trecute din comuna Amaru,

jud. Buzău învățătoarea octogenară ne-a trimis invitația de a vizita frumoasa expoziție pe care a pregătit-o cu elevii ei la acest sfârșit de an școlar. În altă parte a țării, pe valea Arieșului, învățătorul Iuliu Coroi, la cei peste 80 de ani ai săi continuă să fie permanent în fruntea tuturor inițiativelor frumoase din sat, animator înălțător al vieții culturale, dirijor al cunoscutului cor din Bistra, jud. Alba.

Foarte des poștașul ne aduce scrisori din Blaj, de la unul din corespondenții noștri, învățătorul pensionar Toma Cocișu. Fost director al unei școli experimentale, îndrumător a mai multor generații de învățători, el este preocupat și acum, la o vârstă venerabilă, de problemele aflate în centrul dezbaterilor pedagogice. De mulți ani la pensie, profesorul emerit Dimitrie Goga este prezent în fiecare an în școală prin noile ediții ale manualelor sale. Au de învățat de la bătrânul dascăl nu numai cei mici, dar și cei mari — profesorii membri ai cenaclului literar „Mihail Sadoveanu” — care de ani de zile se string în jurul său căutând un sfat, o îndrumare.

Evident, spațiul restrâns al rubricii de față nu ne permite să continuăm lungul sir de exemple pe care din belșug le putem avea. Sărbătorirea periodică a pensionarilor — inițiativă pe care am dorit-o extinsă — orilejuate de fiecare dată un inventar al bogatului tezaur al stăruitorilor de nădejde pe care îi are școala românească.

AL. I. VLADIMIR

La Teatrul popular din Călărași

În anul 1946, un grup de artiști amatori din Călărași, în majoritate cadre didactice, s-au înființat pentru prima dată ca să dea viață dorinței lor de a juca teatru. De atunci, de-a lungul celor 22 de ani care au trecut, i-a unit mereu pasiunea comună pentru scenă.

Profesorul Vasile Mihalache, actualul instructor al teatrului, își amintește cu plăcere de primii ani ai activității acestuia. Învățătorii Sofia Susan, Ilie Mița, profesorul Aurel Serbănescu sint doar câțiva dintre primii artiști amatori pe care îi mai găsim și azi în rândurile colectivului. Alături de „veterani” au venit, rînd pe rînd, noi interpreți, tineri iubitori ai teatrului, care au fost primiți cu căldură de interpreții mai vîrstnici. Cu sinceră emoție vorbesc, de exemplu, profesoara Rodica Ilioniu și bibliotecara școlară Teonia Părașcu, tinere membre ale echipei, despre dragostea cu care au fost primite în colectiv.

Artiștii amatori din Călărași interpretează cu precădere piese din dramaturgia românească: „O noapte furtivă” de I. L. Caragiale, „Sosea diseară” de I. L. Mușatescu, „Io, Mircea Voivod” de Dan Tărbălaș și multe altele.

Ne aflăm în plină desfășurare a celui de-al V-lea festival biennial de teatru „I. L. Caragiale”, confruntare artistică de la care nici Teatrul popular din Călărași nu poate să lipsească. Grijă cu care actorii lui se pregătesc acum intens pentru festival, sub îndrumarea lui Stelian Cremeniancu de la Teatrul „Barbu Delavrancea”, ne dă convingerea că aici în actuala competiție artistică talentați interpreți călărășeni nu-și vor dezminți faima.

GHEORGHE G. MUNTEANU

Climatul etic al cadrului educativ

Educatorii, oamenii care educă, sint chemați prin însăși misiunea lor, să fie ei, în primul rînd, oameni cu o perfectă comportare etică. Evident, această veritabilă axioma a educației are drept principal cîmp de acțiune instituția școlară. Atît pentru colectivul educativ în ansamblul său, cît și pentru fiecare educator în parte, ținuta etică înaltă constituie un atribut esențial, o condiție „sine qua non”. Spre mîndria învățămîntului nostru, o astfel de ținută este caracteristică pentru marea majoritate a membrilor corpului profesional. În aproape toate școlile noastre domnește o atmosferă sănătoasă de muncă rodnică și emulație în scopul obținerii unor rezultate mereu mai bune în activitatea comună desfășurată de colectivele didactice pentru creșterea tinerii generații. Și trebuie spus că la crearea acestei atmosfere au adus o importantă contribuție organizațiile sindicale din școli, care au inițiat multe acțiuni pozitive pentru educarea educatorilor.

Dar oare este creată o asemenea atmosferă pretutindeni? Unele fapte pe care le întîlnim în rîndurile anunțurilor colective școlare arată că nu.

Tată bunăoară, un exemplu. La o școală din comuna Pescari, județul Caraș-Severin, în locul unui colectiv didactic unitar profesorii s-au împărțit în tabere adverse, care se pîndesc și caută să se lovească reciproc. Grijă pentru bunul mers al școlii, pentru rezultatele la învățătură ale elevilor a rămas pe planul al zecelea. Mai mult chiar: o carență sau

chiar un eșec înregistrat de reprezentantul uneia dintre tabere stîrnete bucurie în cealaltă tabără. Mai poate fi de mirare că școala este neingrijită, că există senioase neorânduiri în administrarea ei, că nivelul pregătirii absolvenților de aici este dintre cele mai scăzute? În acest caz însă — și se pune pe drept cuvînt întrebarea — de ce? biroul grupei sindicale n-a acționat eficient, înființînd doar acțiuni formale.

O serie de cadre didactice ne-au semnalat un fapt care tulbură nu o dată atmosfera ce domnește în colectivele didactice — anume, acela că în unele școli premilele cuvenite cadrelor didactice sint acordate „în taină”. Aceasta creează suspiciuni, bănuieli de favoritism etc. Au o parte din vină aici și birourile grupelor sindicale din școlile respective, care în loc să acționeze în sens pozitiv, s-au păstrat în expectativă.

Aceste fapte subliniază din nou necesitatea ca organele sindicale din toate școlile să-și îndeplinească misiunea lor educativă în rîndurile colectivelor didactice. Ele au datoria să pună în dezbatere probleme privind etica profesională, principalitatea în relațiile dintre membrii corpului didactic, între aceștia și cetățeni, să apere interesele unor învățători, profesori sau membri ai personalului administrativ al școlilor atunci cînd acestea sint, pe nedrept, lezate. Procedîndu-se consecvent în acest sens fără îndoială că n-ar mai fi posibilă apariția unor situații extreme ca aceea semnalată.

AL. C.

Prof. PETRE JUCU: Portret (Din expoziția deschisă la Clubul sindicatelor din învățământ-București)

TESTUL SOCIOMETRIC

Testul sociometric este un mijloc care permite determinarea gradului de integrare a unui individ în grupul căruia îi aparține, a relațiilor dintre indivizi în colectiv și a tipului acestor relații, precum și a structurii interne a grupului sau a configurației relațiilor afective și raționale existente în grup.

Unele curente ale psihologiei sociale apusene, ca de pildă „școala” lui J. L. Moreno, pleacă de la ideea neconformă cu realitatea că afectivitatea, cu latura ei perfecțional-simpatetică, este determinantă în structura societății și a jungla concepția fundamental greșită că „matricea sociometrică” este principul activ al dezvoltării și perfecționării sociale. De pe poziția apărării adevărului științific, E. clar că o asemenea concepție este profund eronată. Considerăm, totuși, că tehnica experimentală sociometrică poate fi valorificată în condițiile socialismului, ca testul sociometric, ca test al configurației sociale a unui grup este o metodă adecvată de cunoaștere a configurației afectiv-raționale a grupului.

Aplicat în sistemul educațional din școală, testul sociometric — care constă într-un protocol de întrebări formulate de experimenter (învățător sau profesor), în funcție de obiectivul (criteriul) stabilit — urmărește să determine gradul de integrare a individului în colectiv (adică ceea ce se numește „status social”), cauzele și motivația care determină un status-social ridicat sau scăzut, complexe și tensiunile psihologice prin care trec unii copii, cauzele apariției acestora, influența lor asupra statusului-social, structura internă a grupului, ramificațiile sau rețelele relaționale afective și raționale în grup și influența lor asupra formării colectivului etc. Datele culese se trec fie într-o matrice sociometrică, fie într-o sociogramă, transpunere grafică a relațiilor dintre elevi.

O serie de psihologi străini care au aplicat testul sociometric au plecat de la criteriul cum ar fi „cu care coleg preferă să stai în bancă, cu care te-ai refuza să stai în bancă, cu care te-ai fi indiferent”, „cu care colegi preferi să te joci”, „ziceste care colegi te-au preferat, care te-au refuzat”, „cu care din colegi ai prefera să fii la anul în clasă...” etc. În cercetările noastre am mers pe o arie mai largă de criterii, urmărind să surprindem latura activ-emoțională în funcție de atitudinea față de colectiv, de alți oameni, față de învățătură și alte activități, ne-am interesat de psiho-sociologia timpului liber, de dorințe, idealuri, pasiuni etc., ca și de dinamica acestora de la o vîrstă la alta (începînd cu copiii preșcolari pînă la

studenți). Într-un cuvînt, am ținut seama de locul și rolul configurației afectiv-raționale în structura personalității elevilor și influența ei asupra vieții de colectiv.

Putem găsi la doi elevi, uneori, același status social, dar privit sub aspectul accepțiunii noțiunii de colectiv socialist acesta poate exprima valori diferite, chiar opuse. De exemplu, un elev poate fi preferat de n. subiecți foarte buni la învățătură și disciplină, în timp ce alții este preferat de același număr de subiecți, dar certaiți cu învățătura și disciplina. De aici necesitatea studierii rezultatelor testului prin luarea în considerare a personalității integrale a elevilor, a studierii rețelilor relaționale constatate în funcție de calitatea lor, de motivele și cauzele care stau la baza configurației lor. Altfel spus, statusul social trebuie adju-decat în funcție de poziția de rang a celor care l-au votat.

Clasa este gruparea socială de bază prin care copilul se integrea-

influențelor educative al dirigintei și al familiei, care au alimentat într-un fel sau altul, orgoliul, egoismul și concurența nepedagogică între elevi.

Tot pe calea testului sociometric am descoperit — la o școală din Dobrogea, că activitatea cu cel mai scăzut indice sociometric era activitatea pionierescă. Din motivația exprimată de elevi ne-am dat seama că fenomenul era determinat de slaba calitate a acestei activități, de necorespondența ei cu aspirațiile copiilor, cu specificul lor psihologic: se organizau doar ședințe în care predominau musturii lui și dădăceala și „acțiuni” de ordin gospodăresc care, deși bini intenționate, nefiind conduse cu pricepere, se transformau în contrariul lor, devenind pentru copii adevărate corvezi. După cunoașterea cauzelor și în urma îndrumărilor calificate primite de la Consiliul județean al pionierilor, situația s-a schimbat. Peste un an-am mai constatat aici nici cele mai slabe rețetele față de activitatea pionierescă, ceea ce înseamnă că restructurarea poziției afective este un fenomen de necontestat.

Pe teme științifice

Cu ajutorul testului sociometric putem descoperi nu numai aspecte ale vieții de colectiv, ci și foarte subtile fenomene psihologice individuale, care scapă de regulă observației și influențează într-un fel sau altul status-ul social individual. Am putut constata astfel că un elev bun la învățătură și disciplinat avea totuși un status social scăzut, deoarece se izola de colectiv, refugiindu-se numai în lectură. Un altul, mai puțin bun la învățătură și disciplinat, avea un foarte bun status social prin marea lui sociabilitate și adheziune la grup. Iată și un exemplu referitor la preferințele elevilor în ceea ce privește ocupațiile din timpul liber: la 4 clase a XI-a, din totalul de 414 preferințe exprimate, 48 au fost pentru film, 52 pentru dans, 32 pentru plimbare.

După cum se vede, cu ajutorul testului sociometric se pot face constatări în domenii foarte variate ale muncii educaționale. Tocmai în această constatătoare a lui. Pînă în evidență a seriei de fenomene, înlesnind cunoașterea cauzelor care le determină, și făcînd posibilă rezolvarea problemelor practice ale educației. În acest sens sîntem de acord cu ideea susținută de O. Engelmayner în „Das Soziogram in der modernen Schule”, că tehnica sociometrică care nu este activă din punct de vedere pedagogic nu are nici o motivare în practica școlară.

Prof. N. C. MATEI
Universitatea București

Rectificare

Prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 307/1968, publicat în „Gazeta învățămîntului” nr. 953 din 29 iunie a.c. s-a acordat gradul I în învățămînt următoarelor cadre didactice:

1. Dumitrescu Constantin, învățător, Școala generală din comuna Opași, județul Olt;
2. Ali Geafer Ahmet Nagel, profesor de geografie, Editura didactică și pedagogică.

În legătură cu unele greșeli de nume și date privind unele cadre didactice care au obținut gradul I prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 307/1968, publicat în numărul anterior al ziarului, facem rectificările cuvenite:

1. Moldovan T. Teodor, învățător Școala generală din comuna Bărbănt, județul Alba;
2. Andreic Ana, profesor limba română, Liceul din Cugir, județul Alba;
3. Ionescu Dumitru, profesor de matematică, Liceul nr. 5 din Timișoara.
4. Frișan Teodor, profesor defectologie, Școala ajutoare din Cluj.
5. Pretz F. Francis, profesor de fizică, Școala generală nr. 15 T. Vladimirescu, județul Arad.

Expoziția

ION CIORĂNESCU

Sub auspiciile Institutului de științe pedagogice, la Muzeul pedagogic s-a deschis recent o expoziție închinată lui Ion Ciorănescu, animator al învățămîntului special din România. Expoziția prezintă o rememorare a vieții și activității prodigioase, de aproape o jumătate de secol, a acestui cunoscut fruntaș al școlii românești. Vernisajul a fost precedat de o comunicare despre Ion Ciorănescu făcută de Vărgășiu Șoreșcu, cercetător științific la Institutul de științe pedagogice. Figură reprezentativă a surdopedagogiei românești, profesorul Ion Ciorănescu (1874—1948) a fost un militant hotărît pentru îmbunătățirea învățămîntului special, un profesor excepțional și un inspector care a îndrumat cu competență școlile speciale. Numeroasele documente, fotografii, manuscrise, manuale, studii și articole prezentate în expoziție sint prilejuate în acest sens. Astfel, patru scrisori ale lui Spiru Haret din perioada 1908—1910 atestă aprecierea deosebită ce i-o acorda acesta lui Ion Cioră-

nescu, pe care l-a trimis la specializare peste hotare. Numeroasele ediții ale manualelor elaborate de Ion Ciorănescu arată că erau de solicitate lucrările lui. Unele procese verbale întocmite de el cu prilejul inspecțiilor sale, din care citeva se află în expoziție, pot constitui adevărate îndrumătoare pedagogice. Relevabilă este și preocuparea lui Ion Ciorănescu pentru specializarea cadrelor didactice, preocupare caracterizată în numeroase lucrări. Se întînesc astfel în expoziție „Cursul de pedagogie specială”, „Introducere în istoria pedagogiei învățămîntului surd-mușilor”, o programă analitică de pedagogie specială, un regulament pentru cursurile speciale și alte asemenea documente. Așa cum a fost conceput și realizat, expoziția oferă vizitatorilor o imagine clară și sugestivă a personalității culturale-științifice a pedagogului umanist care a fost Ion Ciorănescu

Prof. VICTORIA POPOVICI

PAGINI DIN ISTORIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

IN EPOCA DE PIATRĂ

IN ANTICHITATE

— În școala lui încă nu s-au luat măsuri în legătură cu suprîncercarea...

— Abia s-a adunat puțină materie la istorie, și tot nu înveți!

Desene de MIRCEA IONEL

MEMENTO pentru conducătorii de excursii

- Cînd stabiliți traseele de străbătut pe jos, gîndiți-vă la posibilitățile elevilor, nu la performanțele lui Bikila Abebe, cîștigătorul maratonului la Olimpiadele de la Roma și Tokio. S-ar putea ca organizatorul să se numere printre primii care abandonează...
- Obiectivele unei excursii de o săptămînă se parcurg în timp de 7 zile. Nu încercați să le realizați într-o singură zi, cu gîndul că celelalte 6 zile le veți consacra unor întîlniri prelungite cu familia și prietenii „pe traseu”.
- O excursie înseamnă cursuri de zi și seara, în continuare, cu aceiași elevi. Conducerea fără frecvență a acestor cursuri su-

- cu frecvența la restaurant nu se admite.
- Nu apreciați calitățile elevilor cu care vă aflați în excursie după cunoștințele lor la materia pe care o predați. Faptul că unul dintre ei a dus în spate și rucsacul unui coleg obosit e tot atît de important aici ca și faptul că el cunoaște la perfecție demonstrația teoremei lui Maxwell.
- Nu vă impuneți preferințele și gusturile în orice ocazie. Altfel, elevii vor spune că ei v-au însoțit în excursia dv., și nu că dv. ați fost cu ei în excursie.
- Gazde și oaspeți ai bazelor turistice! Nu uitați zicala „Ce ție nu-ți place, altuia nu face!”

- Dacă soția nu vrea să vă încredințeze fiul în excursie decît dacă vine și ea, însoțită, bineînțeles, de bunica băiețului și de o mătușă care să ajute la gospodărie, lăsați neapărat și copilul acasă. Sau și mai bine lăsați-l să plece în excursie cu școala lui.
- Nu-i obosiți prea mult pe elevi în timpul zilei cu ascensiunile, pe considerentul că „tot se vor odihni la noapte în tren”. S-ar putea ca suirea în tren să fie mult mai grea decît toate ascensiunile.
- Faptul că un elev v-a cîștigat trei partide de șah la rînd nu vă îndreptățește să-l caracterizați drept un element nedisciplinat și arrogant în relațiile cu profesorii.

M. FLORIN

DOUĂ PERSONALITĂȚI INTERNAȚIONALE

despre:

- Aspecte calitative, cantitative și tehnice ale procesului de educație
- Formarea și perfecționarea specialiștilor

Prezența la București, cu prilejul reuniunii mixte a Comitetului administrativ de coordonare al O.N.U. și Comitetului pentru programe și coordonare al Consiliului Economic și Social O.N.U., a unor eminente personalități din conducerea acestor instituții a prilejuit redacției „Gazetei învățământului” câteva discuții deosebit de interesante în legătură cu accesul tinerelor generații la valorile civilizației și culturii, precum și în legătură cu problemele actuale și de perspectivă ale educației în lumea contemporană. Interlocutorii noștri au fost René Maheu, director general al UNESCO, filozof și om de cultură cu prestigiu internațional, a cărui activitate este strins legată de dezvoltarea organizației pe care o conduce și în cadrul căreia a început să activeze încă din anul 1946 și Henry Richardson Labouisse, director executiv al Fondului Națiunilor Unite pentru copii (UNICEF).

RENÉ MAHEU

Discuția cu directorul general al UNESCO a debutat cu o întrebare menită să contureze dimensiunile și direcțiile actuale ale activității acestei importante organizații internaționale. L-am întrebat asadar pe dl. Maheu: care sînt principalele obiective pe care le urmărește în momentul de față UNESCO în ceea ce privește progresul învățământului și educației în lume?

Obiectivele majore ale UNESCO sînt determinate de marile, complexe și adesea contradictorii probleme ale dezvoltării învățământului și educației în lumea întreagă. Sintetizînd, putem spune că avem de a face cu trei categorii de asemenea probleme. O primă categorie vizează latura cantitativă a progresului în învățămînt și educație, a doua are în vedere laturile calitative ale acestui progres, în timp ce a treia se referă la concepțiile și metodele generale utilizate pe tărîmul educației.

Din punct de vedere cantitativ un prim aspect îl constituie alfa-

prima treaptă. În cele mai multe țări din lume învățămîntul primar, în special cel din mediul rural, nu este adaptat cerințelor. Eforturile de reformare a acestui învățămînt vizează atât planurile de învățămînt și programele, cât și metodele și tehnicile folosite în predare. Cu aceeași acuitate se pune și problema învățămîntului tehnic din mediul rural, pentru rezolvarea căreia colaborăm cu U.N.I.C.E.F. și sperăm să strîngem pe viitor legăturile cu Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură — F.A.O.

Probleme calitative de importanță capitală stau în fața învățămîntului superior din țările dezvoltate care nu aparțin sistemului socialist. Apare stringentă necesitatea ca în aceste țări să se treacă la un învățămînt superior de masă, astfel încît toți tinerii cu posibilități intelectuale și care doresc să studieze să poată pătrunde în universități. Conferința ministrilor învățămîntului din țările europene desfășurată în toamna trecută la Viena a subliniat cu tărie această corină, iar evenimentele ulterioare care s-au desfășurat și se mai desfășoară într-o serie întreagă de țări arată că dreptate au partizanii unei reforme democratice a învățămîntului superior.

Se impune cu tărie și promovarea unei pedagogii noi, a unei educații în spiritul înțelegerii și cooperării internaționale. Inițiativa României în această direcție s-a bucurat de întregul nostru sprijin. După părerea noastră, menirea unei noi pedagogii constă în largirea orizontului procesului instructiv-educativ de la transmiterea unor adevăruri științifice și a modalităților de utilizare practică a cunoștințelor către o preocupare permanentă pentru întreaga viață socială și morală a tineretului.

În strînsă legătură cu promovarea unei pedagogii noi se pune problema renovării tehnologiei educației. Aici se manifestă încă un conservatorism destul de accentuat față de introducerea mijloacelor tehnice audio-vizuale de pildă, sau față de instruirea programată, conservatorism care trebuie combătut prin fapte concrete și convingătoare.

Prin ce mijloace urmărește UNESCO realizarea acestor multiple obiective?

Programul nostru prevede colocoții cu caracter internațional care să permită confruntarea ideilor cu privire la dezvoltarea educației, realizarea unor proiecte-pilot, organizarea unor cercetări experimentale (în momentul de față dispunem de câteva sute de școli experimentale), ca și a unor stagii pentru perfecționarea profesorilor. De asemenea, organizăm conferințe cu caracter internațional în care, în funcție de cerințele generale ale dezvoltării, statele participante își pot defini propriile lor obiective și priorități. O asemenea conferință a fost, de pildă, Conferința de instrucțiune publică, care are loc acum la Geneva. Ea va fi urmată de o conferință a ministrilor învățămîntului din țările Africii, care se va desfășura la Nairobi (Kenya) și la New Delhi (India).

HENRY RICHARDSON LABOUISSÉ

Este unanim recunoscut, domnule Labouisse, că perspectivele omenirii depind într-o măsură determinantă de modul cum vom ști să asigurăm dezvoltarea și accesul la cultură al celor care astăzi sînt la vîrsta copilăriei. Știm că U.N.I.C.E.F. desfășoară în acest domeniu o amplă activitate care a fost răsplătită în anul 1965 cu Premiul Nobel pentru pace. Care sînt jaloarele actuale ale acestei activități?

Sprijinul nostru material se îndreaptă în momentul de față către 119 țări ale căror popoare, în majoritate, se situează la un nivel de subdezvoltare. Ajutoarele pe care le distribuim vin din 117 țări, atât de la guvernele cât și din contribuțiile voluntare ale anumitor persoane sau organizații.

Programul nostru de sprijin este foarte complex și vizează obiective multiple, cuprinse în deviza „Totul pentru copii”. El prevede, bunăoară, ajutorarea familiilor din anumite țări pentru a crea condiții normale de creștere și formare intelectuală și fizică a copiilor.

Cea mai mare parte a bugetului nostru, respectiv 50 la sută, este

repartizată pentru dotarea cu echipament a centrelor de ajutor create în diferite țări, pentru crearea de noi centre pentru întreținerea copiilor și remunerarea personalului de specialitate — medici, pedagogi, psihologi etc. Numărul ajutoarelor distribuite prin centrele noastre amplasate în diferite țări subdezvoltate s-a ridicat în

ultimul an la 35.000. De asemenea, din aceste fonduri sînt achiziționate diferite vehicule cu care se deplasează personalul nostru de specialitate sau este organizat transportul copiilor.

În sfîrșit, 25 la sută dintre resursele noastre sînt destinate educației. Cu ele se asigură dotarea centrelor de școlarizare cu echipament, procurarea mijloacelor tehnice audio-vizuale cu ajutorul cărora să se poată realiza un învățămînt modern. Tot din aceste fonduri sînt finanțate cursurile de pregătire și specializare a cadrelor didactice.

Țin să subliniez că U.N.I.C.E.F. nu își aduce singur la îndeplinire programele, ci acordă fonduri și asistență de specialitate guvernelor interesate, care acționează în lumina programului lor propriu de dezvoltare.

După cite știm, în cursul vizitei făcute în țara noastră ați putut cunoaște câteva instituții românești a căror activitate este în strînsă legătură cu obiectivele U.N.I.C.E.F. Care sînt impresiile dumneavoastră în legătură cu aceste instituții?

Am fost deosebit de impresionat, cu prilejul vizitelor făcute la „Casa copilului” și la Casa de copii școlari nr. 6 din București, precum și la Palatul pionierilor, de grija deosebită acordată în țara dv. copiilor, de condițiile materiale care li s-au asigurat. Ceea ce m-a impresionat deopotrivă în aceste excelente instituții este nivelul profesional și competența deosebit de ridicate ale cadrelor care desțosează activitatea educativă. Într-adevăr, în România nu se precupește nimic pentru ca viața copiilor să fie luminoasă, lipsită de griji materiale.

Interviuri realizate de MIRCEA HERIVAN

GENEVA:

Cea de a 31-a

sesiune a

Conferinței

internaționale

de instrucțiune

publică

La 1 iulie și-a început lucrările, la Geneva, cea de-a 31-a sesiune a Conferinței internaționale de instrucțiune publică, organizată de U.N.E.S.C.O. și Biroul Internațional al Educației. La dezbateri au participat reprezentanți din 80 de țări.

Delegații au ales ca președinte al actualei sesiuni pe reprezentantul țării gazdă, prof. André Chavanne, iar ca vicepreședinte pe șeful delegației române, prof. univ. Mircea Constantinescu.

Conferința a dezbătut Proiectul de recomandare privind educarea tineretului în spiritul înțelegerii internaționale ca parte integrantă a programelor școlare.

Intervenția reprezentantului român s-a referit la înfăptuirile învățămîntului din România în ce privește promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, înțelegere și respect reciproc, în spiritul rezoluției adoptate, din inițiativa României, de Adunarea Generală a O.N.U., în 1965.

Ședința din 9 iulie a Conferinței a fost prezidată de prof. univ. Mircea Constantinescu, ministru adjunct al învățămîntului din Republica Socialistă România. Au prezentat referate delegații Statelor Unite, R. F. a Germaniei, Ungariei, Republicii Matgase, Irakului, Braziliei etc.

Răspunzînd întrebărilor, prof. univ. Mircea Constantinescu a făcut o amplă expunere asupra noii legi a învățămîntului din România.

Delegații la conferință au vizitat, de asemenea, standul românesc din expoziția permanentă internațională a învățămîntului.

Meridiane

Congresul unional al cadrelor didactice din Uniunea Sovietică

— Corespondență de la „Ucitelskaia gazeta” —

Există evenimente care rămîn mult timp în amintirea contemporanilor pentru că au o mare influență asupra dezvoltării ulterioare a diferitelor laturi ale economiei naționale, ale științei, ale culturii, ale formării omului nou. Un astfel de eveniment a fost, în Uniunea Sovietică, recentul Congres unional al cadrelor didactice.

Rîndurile marii armate a celor cărora li s-a încredințat formarea spirituală a tinerii generații de cetățeni sovietici numără peste două milioane și jumătate de pedagogi. La Congresul desfășurat în Palatul Kremlinului s-au adunat cei mai buni reprezentanți ai acestui detașament de frunte al intelectualității sovietice, aproape 4.000 de învățători și profesori care muncesc neobosit pentru instruirea și educarea elevilor.

Lucrările congresului s-au deschis în prezența conducătorilor partidului comunist și ai guvernului sovietic. În scurțul său cuvînt de deschidere ministrul învățămîntului al U.R.S.S., Mihail Prokofiev, a vorbit despre modul cum a fost pregătit congresul și a salutată pe oaspeții acestuia, reprezentanții ai învățămîntului din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G., Mongolia, Polonia, România și Ungaria.

Nikolai Podgornii, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., a rostit salutul adresat de C.C. al P.C.U.S. de Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și de Consiliul de Miniștri al Ununii Sovietice către Congresul unional al cadrelor didactice. Salutul dă o înaltă apreciere activității pedagogilor sovietici, realizările obținute de ei în educarea tinerii generații, subliniază rolul lor în îmbunătățirea continuă a muncii școlare.

Ministrul Învățămîntului al U.R.S.S. a prezentat apoi raportul „Despre situația și căile îmbunătățirii continue a muncii școlii medii de cultură generală”. Subliniind faptul că generalizarea învățămîntului mediu constituie o nouă etapă în dezvoltarea școlii sovietice, ra-

portul a arătat că în epoca noastră, în care are loc o rapidă modernizare a producției pe baza celor mai noi realizări științifico-tehnice și în care progresul tehnic determină sporirea greutății specifice a muncii intelectuale în întreaga activitate a societății și în activitatea fiecărui om, înaltul nivel al învățămîntului general devine o necesitate socială. O mare parte a raportului a fost închinată rolului școlii sovietice în educarea omului nou. De asemenea, raportul a dezbătut o serie de probleme legate de profilul profesorului, de rolul său în școala sovietică contemporană, de folosirea în practica școlară a realizărilor științei pedagogice, de îmbunătățirea muncii de conducere a școlilor.

La discuțiile desfășurate în cadrul Congresului au participat profesori și conducători ai organelor de învățămînt din întreaga țară, oameni de știință, scriitori, reprezentanți ai organizațiilor obștești. În toate cuvintele lor a fost subliniată ideea că școala nu se poate mulumi cu realizările obținute, că profesorul trebuie să meargă mereu înainte, să cerceteze, să descopere.

În afara ședințelor plene au avut loc lucrări pe secții, în cadrul cărora s-au dezbătut diferite aspecte ale activității școlare, ale viitorului învățămîntului în Uniunea Sovietică. La Palatul pionierilor s-au desfășurat lucrările închinată noului statut al școlilor. Aici au fost prezentate documentele „Statutul școlii medii de cultură generală”, „Consiliul pedagogic”, „Requizele pentru elevi”, „Comitetul de părinți”. La Institutul pedagogic „V. I. Lenin”, în același auditoriu unde cu 50 de ani în urmă a luat cuvîntul în fața învățătorilor Vladimir Ilici, și-a desfășurat lucrările secția pregătirii și perfecționării cadrelor didactice. Profesori, cadre universitare, oameni de știință au discutat aici despre continua îmbunătățire a cercetărilor privitoare la principiile psihopedagogice și metodele, despre căile ridicării nivelului cultural și a măiestriei cadrelor didactice.

Marele savant rus Dmitri Mendeleev spunea că mîndria profes-

rului sînt elevii lui. Profesorii sovietici au cu ce să se mîndrească: elevii lor au construit uzine și fabrici uriașe, au învins hitlerismul, l-au condus pe om pînă la stele. Tocmai de aceea delegații la congres s-au sfătuit cum să-i crească pe copii încă și mai bine, în ritm cu marile descoperiri ale veacului, cum să desăvîrșescă educația comunistă a tineretului.

Despre toate acestea, despre însemnătatea școlii sovietice, despre sarcinile ei imediate și de perspectivă a vorbit, în cuvîntarea pe care a rostit-o la congres, secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev. El a subliniat că școala sovietică pregătește nu numai oameni instruiți, ci și oameni înarmați din punct de vedere politic și ideologic, luptători convinși pentru cauza comunismului. Școala, a spus vorbitorul, n-a rămas niciodată și nici nu poate să rămînă în afara politicii, a luptei claselor. Arătînd că învățătoria a adus o contribuție importantă la marile succese ale societății sovietice, Leonid Brejnev a subliniat că viața cere, în prezent, încă mai mult. El a vorbit în legătură cu aceasta despre trecerea la învățămîntul general de 10 ani, chemat să asigure ridicarea nivelului de pregătire a cadrelor necesare tuturor sectoarelor de activitate.

Congresul a fost salutată de delegații învățămîntului din țările socialiste frățești. De la tribuna congresului acestia au vorbit despre munca școlilor din țările lor au urat profesorilor sovietici noi succese. Din partea învățămîntului din România congresul a fost salutată de Traian Pop, adjunct al ministrului Învățămîntului și președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

La închiderea congresului delegații au adresat un mesaj către toți oamenii școlii, către părinți, către opinia publică sovietică. Cu o mare însuflețire a fost adoptată o scrisoare către C.C. al P.C.U.S., către Sovietul Suprem al U.R.S.S. și către Consiliul de Miniștri al Ununii Sovietice, în care cadrele didactice și-au exprimat hotărîrea de a munci mereu mai bine pentru instruirea și educarea tinerelor generații.

O clasă fără profesor

Patruzeci de elevi ai școlii „O. E. Plauen” din R.F.G. au început să învețe în acest an școlar fără profesor. Lecțiile au fost predate de un „pedagog” alcătuit din sîrme, rezistențe și tranzistori, care reacționează la apăsarea pe un buton și „gîndește” mai repede decît profesorul cu cea mai mare vechime în învățămînt. Instalația a fost pusă în

slujba învățămîntului după ani îndelungați de cercetări și un test de câteva luni. „Inima” pedagogului electronic este o mașină de învățat pentru 40 de elevi. Pe baza datelor cu care este alimentată aceasta dezvoltă un program propriu de studii și pune întrebările. Elevii dau răspunsurile apăsînd un buton. Într-o fracțiune de secundă computerul le verifică și le cataloghează. În funcție de numărul răspunsurilor bune sau greșite, mașina repetă întrebă-

rea sau își continuă programul. Viteza cu care se pun întrebările se adaptează automat după capacitatea de percepție a elevilor.

După experimentarea practică încununată de succes, instalații similare urmează să fie introduse în alte douăzeci de școli din R.F.G. Telul experiențelor este construirea unei rețele de mașini de învățat care să-și primească programele de la o mașină electronică centrală.

BIBLIOTECA

Două lucrări utile pentru profesorii de științe biologice

Iubitorilor naturii — cunoașterea lumii plantelor. Sînt prezentate peste 800 de specii, aproape întreaga floră a patriei noastre. Pentru a facilita înăruului naturalist munca sa de cercetare pe teren, primele capitole ale atlasului dau

scurte descrieri ale zonelor de vegetație întîlnite în țara noastră, descriu organele plantelor, precum și ale familiilor de plante cu reprezentanți frecvenți și mult răspîndiți în flora noastră. Sînt enumerate apoi planșele din diferite formațiuni vegetale.

Lucrarea este bogat ilustrată, cuprinzînd 175 de planșe în culori, realizate cu multă fidelitate științifică, după indicațiile autorului, de către C. Pridvornic.

Un tabel-cheie înlesnește folosirea atlasului, ușurînd munca de determinare a fiecărei plante.

Bogăția materialului prezentat, rigurozitatea științifică care a stat la baza întocmirii atlasului, foloșele practice pe care le aduce ne îndreptățesc să afirmăm că ne găsim în fața unei lucrări valoroase, care nu trebuie să lipsească din nici o bibliotecă.

Prezentînd într-un limbaj accesibil și în mod succint toate datele esențiale și

necesare pentru cunoașterea faunei de vertebrate — bogat ilustrată cu schițe în alb-negru — lucrarea cuprinde toate speciile și subspeciile cunoscute pînă în prezent în fauna țării noastre, fie că este vorba de vertebrate care trăiesc per-

manent, sezonier sau sînt numai în trecere pe meleagurile noastre. În cele aproape 500 de pagini ale cărții ne sînt prezentate cheile de determinare a tuturor claselor, ordinelor, speciilor și familiilor de a-

nimal vertebrate. Fiecare animal este descris apoi succint, dîndu-i-se caracteristicile principale morfologice, zoogeografice, fenologice și ecologice necesare determinării sale exacte. Lucrarea are astfel o deosebită utilitate practică pentru cunoașterea și identificarea vertebratelor aflate pe teren, cit și în laborator.

Colecționarea, determinarea și studierea „pe viu” a florei și faunei este pentru elevii unei dîntre cele mai utile și interesante preocupări. De aceea, atît „Micul atlas de plante” cit și „Vertebratele din România” pot fi folosite cu succes nu numai în predarea la clasă a botanicii și zoologiei, ci și în cercurile de științe naturale, ca și în excursiile din timpul vacanței. Pe itinerarele vacanțelor, cele două determinatoare își vor găsi o largă și frecventă utilizare. Iar la toamnă, bogatul material adunat cu ajutorul lor, sub îndrumarea profesorilor, va putea îmbogăți colecțiile din laboratoarele și muzeele școlare.

Prof. AGLAIA IONEL